

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 40
October - Spalis 19, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Šiais mokslo metais Lietuvoje brandos egzaminų sesija mokyklose prasidės vėliau, o abiturientai laikys mažiau valstybinių egzaminų. Pagrindinė egzaminų sesija baigsis birželio 20 d.

- Kitų metų valstybės biudžetas bus trečdaliu didesnis nei šiemet, nes į jį bus įtrauktas Kelių fondas bei fizinių asmenų pajamų mokesčio įplaukos. Daugiausia pajamų laukiama iš PVM, o išlaidų srityje labiausiai pamaloninta bus krašto apsauga.

- Šiaulių dešinieji priešinas Socialistų partijos vadovo Mindaugo Stakvilevičiaus bandymams legalizuoti Lietuvoje komunistų partijos veiklą. Septynioms politinėms partijoms ir organizacijoms priklausančių šiaulių skyrių pirmininkai kreipėsi į šalies Prezidentą Valdą Adamkų, ragindami jį dėl to pareikšti aiškią ir nedviprasmišką nuomonę.

- Tarptautinė naujienų agentūra Reuters pranešė nuo kitų metų balandžio 1 dienos uždarysianti nepelningai dirbantį savo padalinį Reuters Baltic News Service.

- Kaip reta blogas bulvių derlius neišgašdino tik tautinius patiekalus gaminančių Lietuvos restoranų. Bulvių kainos, palyginti su praėjusiais metais, Kauno prekyvietėse šoktelėjo apie keturis kartus. Ūkininkai įsitikinę, jog tai dar ne riba. Kainos dar didės. Cepelinai neišvengiamai brangs.

- Tęsdamas tradiciją Thomo Manno kultūros centras į Nidą vėl sukvietė universitetų doktorantus iš Vokietijos, Latvijos ir Lietuvos, kurie savo disertacijų temomis pasirinko Lietuvos, Latvijos ir Estijos istoriją. Šių metų konferencijos objektu tapo Baltijos šalių istorija iki XIX amžiaus.

- Su korupcija kovojančios organizacijos "Transparency International" Lietuvos skyrius užfiksavo pritenkiančius kyšių tarifus - dvi šalies įmonės už valdininkų "paslaugas" susimokėjo po 2 milijonus litų. Gavusi finansinės paramos iš Didžiosios Britanijos ir Suomijos ambasadų bei Pasaulio Banko atstovybės, iniciatyvomis prieš korupciją pagarsėjusi organizacija "Transparency International" parengė Lietuvos institucijų ir geografinę korupcijos žemėlapi. Didžiausio iš visų lig šiol vykusių projektų metu sociologai apklausė per 2,000 gyventojų ir per 1,000 įmonių vadovų visose šalies apskrityse. Tyrimo metu du asmenys pripažino, kad jiems mūsų šalyje kyšio yra tekę duoti po 2 milijonus litų. Kadangi tyrimo duomenys yra konfidencialūs, jie neperduoti ir korupcijos atvejais besidominčioms šalies specialiosioms tarnyboms. Per pastaruosius penkerius metus 36 proc. Lietuvos gyventojų ir 37 proc. verslo atstovų teko duoti kyši. Lietuvos gyventojai korupciją vertina neigiamai, tačiau net 61 proc. jų yra pasirengę duoti kyši, jei tai jiems padėtų išspręsti problemas, rodo visuomenės nuomonės tyrimas.

"MANA" IŠ DANGAUS AFGANISTANUI AMERIKIEČIAI JAU META MAISTO PAKETUS

"Mana" iš dangaus
Spalio 13 d. JAV kariniai lėktuvai perskrido Afganistano dykumoje esantį Khwaja Bahouddin miestelį, netoli Tadžikistano pasienio, ir "pasėjo" jo apylinkėse maisto paketėlius. Šimtai miestelio gyventojų skubėjo į laukus, kurie baltavo nuo amerikiečių išmestų maisto "dovanų iš dangaus". Tai buvo viena iš pirmųjų maisto siuntų afganistaniečiams tose teritorijose, kurias valdo Šiaurės Aljansas, kovojantis prieš Talibaną. Tai amerikiečių geros valios įrodymas.

"Labai skanu. Tai pirmas kartas, kai po ilgo laiko jaučiuosi sotus", - pasakojo M. Rajaballi, sunykęs vyras su turbanu, rankose nešdamas kelis maisto paketus. "Naktį išgirdęs lėktuvų ūžesį maniau, kad Talibanas mes bombas", - pasakojo jis. "Bet kai išaušo, pamačiau, kad krinta tūkstančiai paketų". Miestelio gyventojai pėsti, jodami ant asilukų, važiuodami dviračiais skubėjo į laukus rinkti paketus ir gabenti juos namo. Vaikai, nepajėgdami paketų panešti, tempė juo į namus.

Maisto pristatymas įvykdytas labai preciziškai - paketai numesti į numatytą lauką netoli miestelio. Gyventojams reikėjo nueiti tik apie vieną mylią jų pasiimti.

Paketų turinys nustebino afganistaniečius. Jų kasdieninis maistas susideda iš duonos, mėsos ir ryžių. Paketuose jie rado amerikiečių mėgiamą riešutinį sviestą, uogienės ir sausainių, taip pat pikantiškų pupelių ir ryžių. Afganistaniečių dauguma valgo su pirštais, o šiuose paketuose jie rado plastikinius įrankius: peilį, šauktę ir šaukštą, druskos ir pipirų.

"Neužtenka. Mums reikia kviečių, ryžių, cukraus ir mėsos. Taip pat avalynės ir rūbų", - pasakė 18-metis Mahabullah, pasiimdamas paketus.

"Paketai iš dangaus" yra pagalba keliems milijonams benamių afganistaniečių, kuriems labai trūksta maisto. Ketverius metus trunka sausra, o ir du dešimtmečius trukęs karas juos išbloškė iš namų ir dabar jie gyvena kaip benamiai.

JAV jaučiami panikos požymiai

Dėl galimų naujų teroristinių išpuolių nuogastaujantys amerikiečiai pradėjo jautriai reaguoti į kiekvieną įtarimus sukeliančią aplinkybę. Jūs ir prezidentas, ir vyriausybės nariai ragino idėmiau stebėti ir sekti gyvenimo įvykius. "Raginu visus 280 milijonų amerikiečių tapti FBI agentūros padėjėjais", - sakė prezidentas G. W. Bush. Pastebėjus ką nors įtartino, pranešti FBI agentūrai.

Visuotinė nerima, jog teroristai po rugsėjo 11 dienos išpuolių gali pradėti biologinį karą, pakurstė tai, kad retos ir pavojingos ligos juodligės (anthrax) simptomai pereiną savaitę buvo nustatyti Floridoje jau trečiam asmeniui - 35 metų moteriai.

New Yorke plačiai nuskambėjo pirmas juodligės atvejais, kuomet NBC žinių pranešėjo Tom Brokow asistentė Erin O'Connor, užsikrėtė juodlige, atidariusi Tom Brokow adresuotą laišką, kuriame buvo įtartina balta pudra ir po to pasikiusi petį. Po trijų dienų ji patyrė gripo pobūdžio simptomus ir pastebėjo rausvai juodą išbėrimą ant peties. Gydytojai prirašė antibiotikų

"cipro". Po kelių dienų biopsijos tyrimai patvirtino, kad ji serga juodlige. Tačiau prognozė gera - O'Connor po trumpo sirgimo pilnai pasveiks be tolimesnių pasekmių.

Antrą laišką gavo New York "Time" reporterė Judith Miller su tokia pačia įtartina balta pudra. FBI agentai New Yorke nustatė, kad abu laiškai atsiųsti iš St. Petersburg, FL, ir to paties žmogaus. Laiškai sukėlė newyorkiečių paniką. Meras Guillian ramino žmones sakdamas, kad neatidarinėtų įtartinų laiškų, o skambintų FBI agentūroms. Paskelbė, kad 7,000 medikų profesionalų, reikalui kilus, yra pasiruošę padėti žmonėms. Įrodymų, kad keli susirgimų atvejai yra surišti su teroristų biologiniu karu, dar nėra.

Kur slapstosi bin Laden?

Indijos laikraštis "Hindustan Times" pereiną savaitę pranešė, kad bin Laden slapstosi Afganistano rytuose, kalnų rajone netoli Pakistano sienos. Vieta pasirinkta todėl, kad ji yra sunkiai prieinama užsienio specialiosios paskirties daliniams. Be to, pranešama, kad bin Laden serga inkstų nepakankamumu, todėl jam kasdien reikalinga medicininė priežiūra. Jis turi būti ten, iš kur sveikatai pablogėjus, jis galėtų būti slapta nugabentas į ligoninę Pakistane.

Spalio 14 d. talibantai pasiūlė prezidentui G. W. Bush išsiųsti bin Laden į "neutralią" valstybę, jei JAV sustabdytų bombardavimus. Prezidentas siūlymą atmetė kaip "nesvarstytiną". Jis nori, kad bin Laden būtų perduotas Amerikai ir čia būtų teisiamas už terorizmą.

"New York Times"

Pranciškonas Tėv. Brian Jordan (antras iš kairės), apsuptas gelbėtojų, šventina 20 metų aukščio plieno stulpų kryžių, kuris buvo atkastas trečią dieną po dvykukų bokštų sugriovimo. "Kryžius yra mūsų vilties, mūsų tikėjimo ir mūsų susitaikymo simbolis", - sakė Tėv. Jordan po pašventinimo

PREMIJA SKIRIAMA UŽ TAUTIŠKUMĄ

Trečiaja Vaizduojamojo meno fondo laureatų pora tapo tekstilininkas Feliksas Jakubauskas ir grafikė Eva Labutytė. Vaizduojamojo meno fondo premiją 1995 metais M.K. Čiurlionio 120-ųjų gimimo metinių proga įsteigė dr. Genovaitė Kazokienė, gyvenanti Australijoje. Fondo tikslas - skatinti dailininkus, kuriančius reikšmingus darbus lietuviška tema. Šiais metais konkurse dalyvavo 26 dailininkai, kurie pateikė 53

darbus. Tarp dalyvių yra ir gerai žinomų vardų, kaip Petras Repšys, Valdas Gurskis, Ramunė Vėliuvienė ir kiti. Viešnia iš Australijos p. Kazokienė per darbų parodos atidarymą dar kartą nusistebėjo visus ir viską suliginančiu kosmopolitiniu menu, kuris nebepalieka galiomybių tautiniam tapatumui, turtėjimui iš ryšių su daugiasluoksne ir daugiaamžė savo žemės kultūra.

Respublika

LIETUVOS "JUODAJAME SARAŠE" - PER PUSPENKTO TŪKSTANČIO UŽSIENIEČIAI

Lietuvos "Juodajame saraše" - per puspenkto tūkstančio užsieniečių.

Lietuvos Migracijos departamento nepageidaujamų asmenų saraše šiuo metu yra 4 tūkstantčiai 700 užsienio piliečių.

Kaip Eltą informavo departamento Užsieniečių reikalų skyriaus viršininko pavaduotojas Ramūnas Loda, tarp asmenų, kuriems uždrausta atvykti į Lietuvą, daugiausia Nepriklausomų Valstybių Sandraugos (NVS) šalių piliečių bei Libano, Šri Lankos, Afga-

nistano ir kitų valstybių gyventojų.

Lietuvoje nepageidaujami užsieniečiai, kurie prašydami leidimo atvykti pateikė melagingus duomenis, parodė nepagarbą Lietuvos Respublikai ar yra padarę nusikaltimus. Į "juodąjį sarašą" taip pat patenka ir Policijos ar Saugumo departamentų siūlomi asmenys.

Nepageidaujamų asmenų pavardės nėra skelbiamos viešai.

ELTA

LIETUVIAI EUROPOJE LABIAUSIAI LINKĖ Į SAVIŽUDYBĘ

Lietuviai iš visų Europos tautų yra labiausiai linkę į savižudybę, rodo statistika. 100 tūkstančių Lietuvos gyventojų tenka 44 savižudybės. Rusijoje šis rodiklis yra 39, Estijoje - 33, Vengrijoje - 32. Europos Sąjungos šalių vidurkis yra 20 savižudybių 100 tūkst. gyventojų.

Šiuos duomenis pateikė Vilniaus universiteto Klinikinės ir socialinės psichologijos katedros vedėja D. Gailienė naujoje savo knygoje "Savižudybių prevencijos idėjos". Knygoje skelbiami Lietuvos ir kitų šalių autorių straipsniai apie tai, kaip apsaugoti nuo savižudybės nevilties apimtus žmones.

Pasak knygos sudarytojos D. Gailienės, savižudybių Lietuvoje ypač padaugėjo 1991-1996 metais. Tuo laikotarpiu savižudybių skaičius 100 tūkst. gyventojų išaugo nuo 26,5 iki 46,4.

1997-1999 jų sumažėjo iki 42-jų 100-tui tūkst. gyventojų,

bet 2000 metais vėl padaugėjo iki 44.

Pasak D. Gailienės, Lietuvoje dar nėra savižudybių prevencijos strategijos. Lietuvos Vyriausybės nutarimu, Sveikatos apsaugos ministerijoje sudaryta ekspertų grupė, vadovaujama viceministro Eduardo Bartkevičiaus, parengė Lietuvos valstybinės savižudybių prevencijos strategijos projektą. Šia strategija apibrėžiamos valstybės politikos kryptys, kuriomis siekiama sumažinti savižudybių skaičių šalyje.

Pasak D. Gailienės, patvirtinus valstybinę savižudybių prevencijos strategiją, kuri dabar keliauja po Sveikatos ministerijos kabinetą, turi būti pradėta rengti šią strategiją įgyvendinanti konkreti valstybinė programa.

"Strategija remiasi prielaida, kad savižudybė nėra liga, tai - (mukelta į 7 psl.)

(mukelta į 5 psl.)

Ką turite žinoti, jei jūsų "Social Security" gaunamus pinigus-pensiją tvarko jums paskirtas globėjas

Kodėl jūs turite turėti "Soc. Sec." paskirtą jums globėją?

Yra daug priežasčių, kodėl "Soc. Sec." įstaiga nusprendžia, kad asmeniui reikia globėjo atstovo. Paprastai yra dėl to, kad "Soc. Sec." įstaiga yra gavusi informaciją, kad asmeniui reikia kalinga pagalba tvarkyti jo pinigus, tvarkyti kasdieninius buitinius reikalus.

Ką globėjas daro? Paskirtas atstovas gauna "Soc. Sec." mokėjimus, skirtus jums, ir privalo naudoti tuos pinigus už jus:

1. Pastogę, elektrą, dujas, telefoną ir pan.
2. Maistą.
3. Gydomo ir dantų priežiūros išlaidas.
4. Jums reikalingus asmeninius reikmenis.
5. Drabužius.
6. Jei esate invalidas, už reabilitacijos išlaidas.

Po to, kai visi šie mokesčiai yra apmokėti, globėjas likusius pinigus gali naudoti užsilikusioms neapmokėtoms sąskaitoms apmokėti, paremti jūsų artimuosius, apmokėti už jūsų pramogas. Ir jei dar yra likę pinigų, globėjas turi tuos pinigus taupyti jums. Globėjas turi vesti tikslus užrašus, kiek, kam ir kur mokėjo, ir apie tai reguliariai pranešti "Soc. Sec." įstaigai. Jūsų globėjas ta informacija turi pasidalinti ir su jumis.

Jei jūs esate senelių namuose ar ligoninėje, globėjas užmoka už jūsų priežiūrą ir duoda jums pinigų asmeninėms išlaidoms.

Ką turite pranešti savo globėjui? Savo globėjui turite

pranešti, jei:

1. Gavote darbą ar nustoote dirbti.
2. Persikėlėte į kitą gyvenamąją vietą.
3. Vedėte (ištekėjote).
4. Gavote pinigų iš kitų šaltinių.
5. Išvykote iš JAV.
6. Patekote į kalėjimą.
7. Gulėjote ligoninėje.
8. Sutaupėte pinigų.
9. Gavote valstijos ar kurios įstaigos paramą.
10. Nebesate invalidas - neigalus (jei jūsų "Soc. Sec." mokėjimai yra mokami invalidumo atveju).

Jei jūs arba jūsų globėjas nepraneša apie bet kurį iš aukščiau paminėtų faktų, t.y., apie pasikeitimą jūsų gyvenime "Soc. Sec." įstaigai, jums gali būti mokama daugiau, negu jums iš tikrųjų priklauso. Tuomet jums gali prireikti tuos pinigus grąžinti, ir jūsų mokėjimai "Soc. Sec." įstaigos gali būti nutraukti.

Kaip jūs pasirenkate sau globėją?

"Soc. Sec." įstaiga paprastai stengiasi globėju jums parinkti ką nors, kas jus pažįsta ir nori jums padėti. "Soc. Sec." įstaigos pagrindinis rūpestis yra - kad globėjas galėtų jus dažnai matyti ir žinotų, ko jums reikia. Dėl to, jei gyvenate su kuo nors, kas jums padeda, "Soc. Sec." įstaiga paprastai tą asmenį parenka jūsų globėju. Tai gali būti šeimos narys, draugas, teisėtas globėjas ar advokatas. Kartais socialinių patarnavimų agentūros, senelių namai ar kitos organizacijos pasiūlo būti tais

globėjais. Jei jūs turite ką nors, ką norėtumėte turėti savo globėju, praneškite "Soc. Sec." atstovui ir "Soc. Sec." įstaiga atsižvelgs į jūsų pageidavimą.

O kas atsitinka, jei jūs nesutinkate su "Soc. Sec." įstaigos nuosprendžiu siųsti jūsų mokėjimus globėjui. Tada "Soc. Sec." įstaiga atsiųs jums laišką, kuriame praneš, kad "Soc. Sec." įstaiga nusprendė mokėti jūsų "Soc. Sec." mokėjimus globėjui, o jei jūs esate nepatenkintas tuo globėju, jūs turite per 60 dienų pasiųsti "Soc. Sec." įstaigai laišką, kuriame turite išreikšti savo nesutikimą.

Jei jūs gaunate "Soc. Sec." mokėjimus ir turite skirtingą globėją, jūs galite paprašyti kito globėjo, kuris atstovautų jums. Jūs tada turite pranešti turimam globėjui, kad norite kito asmens jums atstovauti. Asmuo, kuris pagal jūsų norą taps jūsų nauju globėju, turi užpildyti prašymą "Soc. Sec." įstaigoje.

Kas darytina, jei galvojate, kad jūsų globėjas neduoda jums pakankamai pinigų jūsų išlaidoms? Jūs ir jūsų globėjas, turite aptarti, kaip jūsų pinigai bus leidžiami. Jūsų globėjas turi jums parodyti, kiek pinigų gaunate iš "Soc. Sec." įstaigos ir kiek tų pinigų jis ar ji išleidžia jūsų reikálams. Tada jūs turite pasitarti su savo globėju, kaip jūs norite panaudoti savo pinigus.

Jūsų globėjas gavo didelį jūsų čekį už neprimokėtus jūsų mokėjimus praityje. Kaip tie pinigai turėtų būti išleisti. Kartais, kol pradėdame gauti "Soc. Sec." mokėjimus, kol jie būna patvir-

tinti, praeina nemažai laiko. Kai taip atsitinka, jūs galite gauti iš karto didelę sumą. Kada taip atsitinka, jūsų globėjas turi leisti pinigus jūsų dabartiniam reikalams: mokesčiui už nuomą, maistą, baldus ir kitoms išlaidoms. Likusieji pinigai gali būti naudojami medicininiams patarnavimams, jūsų lavinimuisi, namų taisymui ar susidariusiems skoloms padengti. Jei jūsų gaunama suma už praėjusį laiką yra didesnė, negu jūsų visi metiniai mokėjimai sudėjęs kartu, tada jūsų mokėjimai bus siunčiami jums keletą kartų mažesnėmis sumomis.

Jei jūs gaunate SSI mokėjimus, jūs negalite turėti daugiau kaip \$2,000 grynais ir turto - kito negu automobilis ar namas. Savo gautus mokėjimus už praeitą laiką turite išleisti per 6 mėn., taip, kad jūsų turimi pinigai neviršytų \$2,000. Jei to nepadarote, jūs gaunate daugiau, negu jums priklauso, mokėjimai jums gali būti sustabdyti.

Jei jūs turite klausimų dėl globėjo, skambinkite "Soc. Sec." įstaigos nemokamu telefonu: 1-800-772-1213 nuo 7 val. ryto iki 7 val. vakaro darbo dienomis. Jei neprisigirdite ar visai negirdite, skambinkite nemokamu TTY nr.: 1-800-325-0778 nuo 7 val. ryto iki 7 val. vakaro darbo dienomis. Arba skambinkite vietinei "Soc. Sec." įstaigai nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų darbo dienomis. Jūs galite susisiekti taip pat ir kompiuteriu: www.ssa.gov.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba

Parengė: B. Jasaitienė ir A. Šmulskštienė

Naudotasi "Soc. Sec." įstaigos medžiaga

D. Kasparaičio vertė NHL po metų gali išaugti

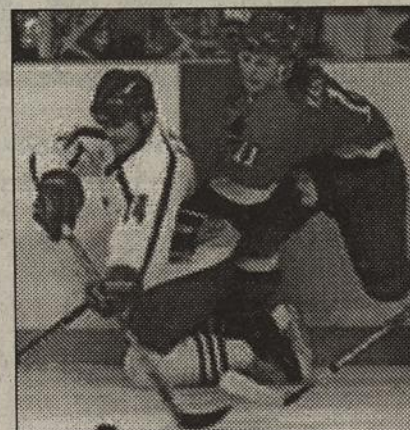
Šiaurės Amerikos nacionalinės ledo ritulio lygos (NHL) Pittsburgho "Penguins" komandos gynėjas lietuvis Darius Kasparaitis pralaimėjo teismo bylą prieš savo klubą.

"Penguins" vadovams neprieštaraujant, arbitražo teisėjas Gil Vernon nutarė, jog dviejų artimiausių sezonų Lietuvos ledo ritulininko sutarties suma su Pittsburgho klubu sudarys 2,4 mln. JAV dolerių. 2001-2002 metų sezono D. Kasparaičio atlyginimas "Penguins" klube bus 1,15 mln. dolerių, o 2002-2003 metų sezono - 1,25 mln.

Lyginant su praėjusiu sezonu, Lietuvos ledo ritulininko atlyginimas sumažėjo 450 tūkst. dolerių (2000-2001 metų sezono - 1,6 mln.), tačiau po metų D. Kasparaitis greičiausiai pasinaudos galimybe tapti laisvu agentu. 2002 metais sukaks 10 metų kaip lietuvis žaidžia NHL, o jo uždarbis nesiekia lygos vidurkio (1,45 mln.). Pagal NHL nuostatus, tokiu atveju žaidėjui suteikiamas laisvojo agento statusas.

D. Kasparaičio agentas Mark

AP, BNS

Gandler įsitikinęs, jog po 2001-2002 metų sezono "Penguins" gynėjo vertė NHL gali išaugti beveik iki 3 mln. dolerių.

Pasibaigusiame sezono lietuvis Pittsburgho ekipoje tarp gynėjų daugiausiai laiko praleido aikštelėje - įmušė tris įvarčius ir atliko 16 rezultatyvių perdavimų.

D. Kasparaitis tapo įsimintiniausio "Penguins" klubo įvarčio autoriumi, atkrintamųjų varžybų antrame etape jis per praeisimą lemiamose - septintose - rungtyne įmušė pergalingą įvartį į Buffalo "Sabres" ekipos vartus.

Jūs siųskite pinigus namo, o Western Union išsiųs Jums fotoaparata

Pasidalink ypatingais gyvenimo momentais su savo mylimaisiais užjūryje.

Pasiųsk dvi pinigines siuntas per Western Union Money Transfer iš JAV į Lietuvą ar kitas Centrinės ar Rytų Europos šalis nuo 2001 m. rugpjūčio 24 d. iki rugsėjo 30 d. ir

nemokamai gausi kompaktinį foto aparatą. Geri momentai ilgai nesitėsia, todėl paskubėkite. Nepraleiskite galimybės.

Siųskite pinigus šiandien!

Smulkesnė informacija

1-800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje

Western Union išsiųs 35 mm fotoaparatai kiekvienam varčytojui, kuris pasiųs dvi ar kelias pinigines siuntas per Western Union Money Transfer iš JAV į Rytų ar Centrinę Europą, siuntėjui užtraukus galiojančią adresą JAV ant "Send Money" formos. Fotoaparatas bus išsiųstas 4-6 savaitių laikotarpyje po šio pasiūlymo pasibaigimo datos. Foto juosla nebus pridėta. Vienas fotoaparatas šeimai, kol jų užteks. Pasiūlymas negalioja telefoniniais ar kreditinių kortelių piniginiams persiuntimams. ©2001 Western Union Holdings, Inc. Visos teisės priklauso autoriui.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P' way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

DAIVA IZBICKAITĖ-VERŠELIENĖ, DEWOLFE REAL ESTATE, 677 Worcester Rd., Natick, MA 01760, gali aptarnauti jūsų visus nekilnojamo turto poreikius. DeWolfe firma specializuojasi namų pardavimu, paskolų gavimu, persikraustymu ir draudimu. Suteikiama paslauga perkant arba parduodant namus. Skambinkite (718) 446-9743 palikite žinutę arba į įstaigą (508) 655-0680, (508) 523-9058.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11472. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSI VIENINTELĖ VIETA -
- GAUSI PARODY SALĖ -

✠

KVEČAS JONAS
1933+1976

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra

Laisvė ir tvarka

Laisvė ir tvarka yra dvi mūsų gyvenimo priešybės, todėl savime lenkia į kraštutinumus. Laivėje stiprėja nusiteikimas nesilaikyti tvarkos, o tvarkoje kietėja siekimas užslopinti laisvę. Pirmuoju kraštutinumumu nuejusi iki galo, atsiduriama suirutėje: ją gimdo laisvė be tvarkos. Antru keliu patraukus, lengvai atsiduriama smurte: jį sudaro tvarka be laisvės.

Tačiau mūsų laimei gyvenimo priešybės nėra tas pats, kas prieštaros, kontradikcijos. Šios neturi bendros plotmės, ir todėl nėra sutaukamos, kaip tiesa ir melas; kas renkasi vieną, paneigia kitą. Priešybės turi ką bendro, todėl ne tik gali būti derinamos, bet ir privalu jas derinti, kad viena antrą papildytų arba apribotų, kaip laisvė ir tvarka. Jų derinys išveda mus nuosaikiu vidurio keliu: laisvė tvarkoje.

Laisvė be tvarkos, kaip išdava pirmojo kraštutinumo, kada nueinama neribotos laisvės keliu, yra beprotybė, tačiau nėra gyvenime nerealaus dalykas. Yra žmonių, kurie tiki neribota laisve, ir jos siekia manydami, kad jie gali gyventi ir elgtis, kaip jiems patinka. Ta savo nusistatymą dažnai dengia asmens neliečiamybe ir sąžinės laisve, bet iš tikrųjų yra žmonės, paliesti klaidos ir apgrubę savo sąžinėje - nepaiso nė moralinės tvarkos dėl savo naudos ir savo geismų.

Valstybiname gyvenime šioji laisvė be tvarkos yra neįmanoma. Jokia bendruomenė dar neišsilaikė anarchija ar chaosu. Kai prasideda pakrikimas, ateina tvarka be laisvės.

Tvarka be laisvės, kaip paseka antrojo kraštutinumo, kuriuo viešajame gyvenime siekiama "sutvarkyti" ne tik privati žmonių gyvenimą, bet ir jų galvojimą, yra žmonijos pabaisa. Ji neturėtų rasti vietos žmonių bendruomenėje, bet kaip tik joje išauga.

Bendruomenei reikia tvarkos ir valdžios. Tuo tarpu jokia valdžia nėra visai apsaugota nuo pagundos savo laisvę paversti įrankiu kitų laisvei užgniaužti. Tas pats grubus egoizmas, kuris privačiame gyvenime pasireiškia siekimu laisvės be tvarkos, visuomeniniame gyvenime išvirsta į tvarką be laisvės.

Mūsų laikų diktatūros, ypač sovietinė, tvarką be laisvės buvo atvedusios iki pasibaisėtinos vergijos. Bet tai neatsirado tikrai su bolševikine revoliucija. Ta pabaisa išaugo iš žmonių masės, minios, kurioje sutirpo savaranki žmogiškoji asmenybė, nesugebėjusi išlaikyti pusiausvyros tarp laisvės ir tvarkos.

Laisvė tvarkoje, kaip tų dviejų priešybių derinys, yra ir paliks visuomeninio gyvenimo idealu: tobulu asmeninių ir socialinių reikalų deriniu laisvėje ir tvarkoje.

Laisvėje siekti ir laisvėje gyventi mums yra įgimta. Kaip negalime suprasti žmogaus neprotingo, taip lygiai negalime suprasti nė žmogaus nelaisvo. Bet protingas žmogus suvokia, kad laisvė nėra neribota: jis palenktas įstatymų tvarkai ir pareigai kitiems tą laisvę pripažinti. Įstatymai reikalauja tvarkos laisvėje, o socialinis teisingumas - laisvės tvarkoje. Kad ji netaptų prievarta kitam.

Amerikos laisvė tvarkoje pabrėžiama ypatinga savaite, rugsėjo 17-23 dienomis, skiriama prisiminti JAV konstitucijai ir pilietybei. Jei pilietybė duoda teisę naudotis visomis šio krašto laisvėmis, tai konstitucija primena, kad tos laisvės yra ribojamos pagrindinių šio krašto įstatymų.

Andrius Martinkus

SATANIZMAS:
pradžią ir pabaigą

3

(pradžią nr. 32)

Socialiniame gyvenime sektantizmas reiškiasi "viešosios erdvės mirtimi" (R. Sennett) bei "narcisizmo ir išlikimo kultūra" "aš" išlikimo prasme, ne "mes" (Ch. Lasch). Santykiuose su gamta jis pasirodo kaip "gamtos pabaiga" (B. McKibben), o filosofijoje ir teologijoje kaip "Dievo mirtis" (F. Nietzsche), "Dievo mirties" (G. Vahanian, P.M. van Buren, G. Cox) ir "teologijos mirties" (T. Altizer, K. Raschke) teologijos. Katalikai, tiesa, išvengė šių kraštutinių teologinių refleksijų, tačiau pastangų revizuoti metafiziką neturėjo. Nuo K. Rahnerio "anoniminio krikščionies" ir H.U. von Balthasaro "tuščio pragaro" koncepcijų dvelkia pataikavimu žmogaus egoistiniam neproblematiškos egzistencijos siekiui. Tačiau jei taip, tuomet metafizinė blogio karalystė, pragaras nėra įveikiama, bet nepastebimai tik dar labiau įtvirtinama, nes egoizmu minta. Sektos rūpinasi kelių egoistų išganymu. Kai kurie modernieji katalikų teologai užsimojo laiduoti dangų visiems egoistams. Asmeninis išganymas, asmeninė laimė vis dar išlieka daugumo modernių teologijų prioritetu. Tačiau krikščioniškosios minties istorijoje būta ir alternatyvių įžvalgų. 3. Romantiškoji demonologija, kurią paėmė kaip pavyzdį, nelaiko asmeninės laimės aukščiausiu žmogaus vertu siekiu. Ir pasmerkta bei amžinai nelaiminga egzistencija romantikams gali turėti prasmę. Išganymas neišivaizduojamas be pasirengimo būti pasmerktam. Kalbant paradoksu kalba, pragaras yra įveikiamas, kai jam ryžtamės. Taip yra todėl, kad tuomet egoizmas yra sunaikinamas pačia savo esybe. Ydingas ratas, kuriame sukosi į sėkmę orientuota teologija, egoistiškai neigdama pragarą ir savo neigimu jį atkurianti, sulaužomas. Čia glūdi satanizmo ir šėtoniško (egocentrinio) prado kultūroje

Petras Vileišis nepriklausomoje Lietuvoje

VYGINTAS BRONIUS ŠIBILSKIS

1921 m. vasario 17 d. Petras Vileišis po keliolikos metų grįžo į Lietuvą. Grįžo ligotas, bolševikų apipulstas, be skatiko kišenėje. Atsivežė tik pažymas apie uždirbtas milijonines sumas, kurias jam privalejo sumokėti Juodosios jūros geležinkelio bendrovė už atliktus didžiulius inžinerinius darbus. Dpsi gyveno Kaune, o ne savo prabangiuose rūmuose lenkų okupuotame Vilniuje. Pasak dukterėčios Alenos Devenienės-Grigaitienės, sakė: kol lenkai Vilniuje, jis leidimo gyventi Lietuvos sostinėje iš jų neprasysias. Jei nepasikeis politinė padėtis, net ir po mirties nenorėjo būti palaidotas savo pastatyto šeimos mauzoliejuje Rasose. Iš pradžių įsikūrė nebrangiam „Versalio“ viešbutyje, vėliau - Laisvės alėjoje. Paskutinįjį gyvenimo atkarpą patogiai praleido sūnaus Vytauto, tarnavusio Lietuvos geležinkelio žinyboje, name netoli geležinkelio stoties.

Kuklus, populiarumo ir pripažinimo niekada neiškojo žmogus, daugelį sušėpęs, parėmęs taip, kad niekas apie tai nežinotų, keletą metų gyveno sunkiai, nuolat galvodamas kaip išmaitinti šeimą. Alena Devenienė-Grigaitienė prisiminė, kad buvęs Petro Vileišio tarnas, su dėdės pagalba prieš karą emigravęs į JAV ir ten gerai įsikūręs, sužinojęs apie varganą grįžimą iš Rusijos, atsiuntė laišką, kvietė su žmona į Ameriką, žadėjo laivakortes ir išlaikymą senatvėje.

Po ilgo atotrūkio nuo tėvynės P. Vileišis grįžo jau į nepriklausomą valstybę, turinčią savo parlamentą, vyriausybę, kariuomenę, diplomatinis santykius su užsienio šalimis. Sudėtingo gyvenimo kasdienybėje paskendę naujojo tarpsnio valstybės veikėjai ne iš karto pastebėjo tautinio judėjimo vėtrą sugrįžimą. O jisai, nepaprastai daug laiko, jėgų ir lėšų paskyręs tautai ugdyti, šviesti, nuosekliai rūpinęsis pakelti krašto žmonių ekonominį, kultūrinį lygį, troško rasti savo vietą jaunos valstybės tvirtinimo darbe. Norėjo ne tik panaudoti didžiulę profesinę patirtį, bet, kaip buvo seniau pratęs, pasirūpinti daugeliu dalykų, išdėstyti savo požiūrį į svarbiausius krašto reikalus. Tuo tikslu ban-

dė įgyvendinti dar nuo 1912 m. brandintą idėją atgaivinti „Vilniaus žinias“ Kaune. Vėliau jos turėjo būti perkeltos į atgautąją Lietuvos sostinę. Nors iš valdžios pusės kliūčių nebuvo, bet sumanymui, matyt, sutrukdė sveikatos būklė, lėšų stoka bei kiti reikalai. Tad teko kreiptis į kitų leidžiamus laikraščius. Antano Smetonos redaguojamame „Lietuvos balse“ 1921 m. pavasarį P. Vileišis išspausdino straipsnį „Neveiskime elgetyną“, kuriuo reagojo į Lietuvoje pradėtą žemės reformą. Remdamasis oficialiaja statistika, Vakarų šalių patirtimi, kategoriškai pasisakė prieš žemės valdų skaidymą, smulkinimą. Stipriais ūkininkais, kurių dabar reikia Lietuvai, vadino ne mažiau kaip 40-50 ha turinčius savininkus, vėliau - Laisvės alėjoje. Nuosavybės neliečiamumą laikydamas vakarietiškosios kultūros pamatu, pripažino Lietuvos Respublikos valdžios teisę valstybės reikalams nusavinti dvarininkų žemę ir miškus, bet reikalavo už tai atlyginti teisingai.

Atsiliepdamas į Steigiamojo seimo pakoreguotą ir paskelbtą Laikinąją Lietuvos valstybės konstituciją, 1922 m. pradžioje tame pačiame leidinyje pareiškė savo požiūrį į pamatinius Lietuvos konstitucijos dėsnius. Dešimtyje lakoniškų skyrių ir 24 paragrafuose išdėstė savąją nepriklausomos valstybės sąrangos viziją. Lietuvą matė demokratine respublika su pada-

lintomis valdžių galiomis, su visų piliečių lygybe prieš įstatymus, su laiduotomis svarbiausiomis žmogaus ir piliečio teisėmis. Pasiūlymai rodė plačią autoriaus teisinę erudiciją, europinės demokratijos dėsnių suvokimą ir norą juos realizuoti Lietuvoje.

Šiame kontekste vertėtų paminėti ir kitas Petro Vileišio pastangas propaguoti teisinę žinias, kelti teisinę kultūrą, ugdyti jaunuomenę, kuri galės Lietuvą integruoti į labiau išsivysčiusių demokratinių valstybių bendruomenę. Atkakliai dirbdamas, kai ką patrupindamas ar praplėsdamas, P. Vileišis išvertė XIX a. pabaigoje parašytą Peterburgo universiteto teisės profesoriaus Fiodoro Martenso dvių tomų veikalą „Modernioji tarptautinė civilizuotų tautų teisė“, tikėjosi sulaukti jo leidimo per Švietimo ministeriją. Universiteto Teisų fakulteto tarybos nuomonė, jog veikalas yra pasenęs, nebeaktualus, senajam švietėjui turėjo gana skaudžiai priminti, jog jo epocha praėjo, jog nebegalima rūpintis viskuo ir visais, jog atėjo gilių, specializuotų žinių, studijų metas.

Petras Vileišis ypač skaudžiai išgyveno jam brangaus Vilniaus netektį. Kai brolio Jono vaikai, lanke Vilniaus lietuvių gimnaziją, atvažiuodavo atostogų pas tėvus į Kauną, dėdė Petras sukviesdavo svečius, visko klausinėdavo apie lietuvių gyvenimą, duodavo patarimų, kaip po grindų kovoti už lietuvių, rėmėsi savo veiklos pavyzdžiais. Ale-

nai Devenienui-Grigaitienei į atmintį įstrigo, jog dažnai klausinėdavo ir apie savo paliktus namus, „Vilijos“ fabriką, knygyną. Iš tų savo turto likučių tikėjosi apsirūpinti senatvėje.

Visiškai natūralu, kad prancūziškame leidinyje perskaitęs lenkų inspiruotą straipsnį, jog Lietuvos Respublika neturi jokios etnografinės teisės į Vilnių, Petras Vileišis, nelaukdamas oficialios reakcijos, pats davė atkirtį „Lietuvos balse“. Rėmėsi įvairiais statistiniais duomenimis, kritikavo Belgijos užsienio reikalų ministro P. Himanso planą Lietuvos-Lenkijos ginčui spręsti. Norėdamas pateikti Vakarų visuomenei objektyvią informaciją, savo lėšomis Paryžiuje (1921 m.) ir Berlyne (1922 m.) prancūzų kalba išleido knygėlę „Lietuvos ir Lenkijos konfliktas“. Šiek tiek pakeistų pavadinimu („Lietuvių ir lenkų ginčas“) ji pasirodė lietuvių kalba. Šiais savo leidiniais, pasak Onos Pleirytės-Puidienės, tikėjosi „įrodyti pasaulio galiūnams savo tėvynės skriaudas ir teises į Vilnių“. Ambasadorių konferencijai Paryžiuje 1923 m. kovo mėn. priėmus sprendimą Lenkijai priskirti visas jos okupuotas Lietuvos sritis, P. Vileišis drauge su Jonu Jablonskiu, Maioroni ir kitais pasirašė jo „Lietuvių tautos veteranų pasiskundimu pasaulio tautoms“.

Čia verta priminti, jog P. Vileišis prieškariu formaliai nepriklausė jokiai partijai, nors demokratų partija ideologiškai jam buvo pati artimiausia. Pasak brolio Jono - „nepri gulėjo prie vienos grupės, kurios dabar yra virtusios partijomis“.

(rukelta į 8 psl.)

Vilnius

V. Maželio nuotr.

■ Lenkijos prezidentą Aleksandrą Kwasniewskį jau galima drąsiai vadinti apklausų rekordininku - Visuomenės nuomonės tyrimo biuro apklausos duomenimis, jis šeštus metus iš eilės tebėra populiariausias šalies politikas. Lenkijos vadovo veiklą patenkinti 79 proc. apklaustųjų. Antroje vietoje vis dar tebėra seniai iš politinio gyvenimo pasitraukęs buvęs Seimo deputatas Jacek Kuron, kurį remia 65 proc. šalininkų. Trečią vietą užima organizacijos "Istatymas ir teisingumas" lyderis, buvęs šalies teisingumo ministras Lech Kaczyński, kurį remia 57 proc. lenkų. Ketvirtą ir penktą vietas dalijasi galimi naujos vyriausybės koalicijos partneriai - Kairiųjų demokratų sąjungos (KDS) ir Lenkijos valstiečių sąjungos (LVS) pirmininkai Leszek Miller ir Jarosław Kalinowski. Jų veiklą teigiamai vertina 49 proc. atsakiusių. Sociologai atkreipia dėmesį į staigų ūkininkų profesinės sąjungos "Savigyna" vadovo Andrzejusa Lepperio populiarumo augimą. Prieš kelias savaites jis garsėjo tik kelių blokadų organizavimu, o dabar puikuoja populiariausių Lenkijos politikų dešimtuko sąrašė. Jo veiklą patenkinti 45 proc. lenkų. Tarp partijų populiariausia tebėra KDS, kurią remia 43 proc. apklaustųjų. Į antrą vietą nelauktai pakilo "Savigyna", kuri šalininkų skaičiumi aplenkė trečioje vietoje likusią Pilietinę platformą - jas atitinkamai remia 15 ir 13 proc. šalininkų. Ketvirtą ir penktą dalijasi LVS ir "Istatymas ir teisingumas", kurių veiklą patenkinti 8 proc. rinkėjų. Kiek sumažėjo Lenkijos šeimų lygos šalininkų. Ją dabar palaiko 7 proc. lenkų. Visiškai prarado savo šalininkus į Seimą nepatekusios buvusios valdančiosios partijos - "Solidarumo" rinkimų akcija - Dešinieji ir Laisvės sąjunga. Surengus naujus rinkimus, jos galėtų tikėtis laimėti tik 1-2 proc. balsų.

■ Osama bin Laden prieš pat rugsėjo 11-ąją perspėjo savo šalininkus dėl "didelės operacijos" prieš JAV todėl neabejotina, kad jis yra susijęs su šiomis teroristų atakomis, spalio 4 d. paskelbė Didžiosios Britanijos premjeras Tony Blair.

Vėl į pagalbą

Ne sykį esame girdėję, kad Lietuvoje krepšinis yra beveik kaip antra religija, kad lietuviams jis apskritai yra daugiau negu žaidimas, kad sovietų laikais, kai Kauno "Žalgiris" su Saboniu nugalėdavo Maskvos "CASK", kai tris sykius Žalgiris

tuvos krepšininkų atvažiavo į Ameriką studijuoti ir gilinti savo krepšinio talentą. Būdami geri, sąžiningi studentai ir puikūs krepšinio žaidėjai, jie išgarsino savo universiteto vardą ir taip pat išgarsino savąjį kraštą. Jie buvo ir yra vieni iš geriausių

liepos 24 dieną. Lietuvos komandoje žaidė ambasados pareigūnai, tris studentai ir Lietuvos Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas, kuris atvažiavo į DC pasikalbėti su Amerikos kongresmenais apie Lietuvos ir NATO reikalus. Amerikos komandoje žaidė 4 kongresmenai - Shimkus (IL), Walsh (NY), Bradley (Texas) ir

Akimirka iš liepos 24 d. Washington, DC, vykusio krepšinio rungtynių tarp Lietuvos Ambasados Washingtono darbuotojų ir JAV valdžios atstovų. Antroje eilėje pirmas iš kairės Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, o viduryje marškinėlius laiko ambasadorius Vygaudas Užackas

laimėjo Sovietų sąjungos čempionatą - tos pergalės buvo lietuviams daugiau negu paprastos pergalės krepšinio aikštelėje.

Krepšinis leido lietuviams didžiulius, kad jie yra lietuviai, leido atsistoti ir viešai, entuziastiškai palaikyti savo komandą, davė progos pakelti galvas aukštyn ir šaukti "Lietuva"!

Per paskutinius dešimt metų Lietuvos krepšininkai nustebino visą pasaulį per tris Olimpiados žaidynes laimėdami tris bronzos medalius. O kaip didžiavosi Lietuvos lietuviai, o kaip didžiavosi lietuviai per visą pasaulį - iš kart jų dvigubai padidėjo.

Per tą laikotarpį daug Lie-

Lietuvos ambasadorių. Dabar, kai Lietuva bando patekti į NATO, krepšinis vėl ateina į pagalbą. Vilniuje, gegužės mėnesį, per NATO sesiją įvyko pirmos draugiškos krepšinio rungtynės tarp Lietuvos ambasados ir Amerikos senatorių-kongresmenų, dalyvavusių toje sesijoje.

Rungtynės buvo smagios, gerai sužaistos ir šį sykį amerikiečiai laimėjo 65:57. Bet tuo pačiu metu krepšinis leido žaidėjams atsipalaiduoti ir geriau susipažinti, palikus nuosavybę sesijos reikalus.

Nieks nenustebo, kai netrukus buvo suorganizuotos antros rungtynės. Šį sykį Amerikoje -

Hulsford (MO) - ir jų patarėjai.

Į žaidynes atvažiavo virš penkiasdešimt entuziastiškų žiūrovų, kurie turėjo progos pamatyti, kaip gražiai Mantas Ignatavičius (studentas iš Panevėžio, studijuojantis Hight Point U) gražiai valdė žaidimą. Jo perdavimas buvo tiesus, taiklus jo metimai krito ir krito į krepšį. Nors amerikiečiai galimai kovojo, bet šį kartą lietuviai laimėjo - 64:49.

Kadangi NATO balsavimai įvyks tik kitais metais ir kadangi varžybos baigėsi lygiomis, tai, savaime aišku, reikėtų sužaisti dar porą sykių. Krepšinis - į pagalbą!

Rimas Gedeika

Milžiniška griaunamoji jėga

Amerikos fizikos profesorius suskaičiavo, koks energijos kiekis išsiskyrė teroro akto prieš New Yorko Pasaulio prekybos centrą metu. Frank Moscatelli iš Swarthmoutho koledžo įvertino, kad potencinė energija, išsilaivusini, kuomet visi PPC pastatai griuvo, buvo apie $6,8 \times 10^{11}$ J. Atominė bomba, sprogsi virš Hirosimos, išskyrė tik kokį šim-

tą kartų didesnę energiją.

Profesorius sako, kad PPC pražūtį nulėmė jau patys pastato matmenys, todėl, prieš iš naujo statydami panašius dangoraižius, turime dar kartą gerai pagalvoti. "Esu newyorkietis, todėl gerai suprantu norą atstatyti tuos bokštus", sakė jis. "Tačiau mes turime susimąstyti ar verta statyti pastatus, kurie yra

tokie geri taikiniai nusikaltėliams ir turi savyje tokį milžinišką griaunamąją potencialą".

Profesoriaus Moscatelli nuomone, rugsėjo 11 d. New Yorką paveikė trys energijos šaltiniai: dviejų lėktuvų judėjimo kinetinė energija, sproges aviacinis kuras ir potencinė krantinčių statybinių medžiagų svorio jėgos energija - pastarasis šaltinis sukėlė didžiausius sugriovimus.

Jūs manieji

"Jūs manieji" - tai žodžiai knygos, sudarytos iš tremtinės, kurią ruošiamasi paskelbti palaimintajai, Adelės Dirsytės laisvųjų artimiesiems viršelio. Kas gi ji, toji Adelė Dirsytė, atskleidė minėtosios knygos pristatymas, įvykęs Mikalojaus Daukšos Viešosios bibliotekos Jonušavos filiale. Kartu su knyga aptarta ir unikali, ranka rašyta maldaknygė, autorės parašyta tremtyje.

"Tai, kas jus pasieks šioje knygoje, greičiausiai primins šnabždesį", - įžangoje švelniai perspėja Kauno arkivyskupo jos metropolitas Sigitas Tamkevičius.

"Tai asmenybė savo gyvenimu skatinusi nenutrūkstamai kelti - į būties paslaptį, į dvasinį tobulėjimą, ištvermę, kada žmogaus atsparumo blogiui išbandymas tampa žiaurūs ir negailėstingi", - tai vėlgi arkivyskupo žodžiai, kuriais neįmanoma nesuklusti.

Šios dvi citatos būtų tremtinės mokytojos A. Dirsytės ir jos knygos tikslus apibūdinimas. Vargu ar pavyktų rasti subtilesnį žodį, didesnę atidą, gražesnę požiūrį.

Kas yra didvyris, kas didvyriškumas, kas lemia jį - ilgas dvasinis ruošimasis, kasdienis pilkas darbas, kuris ištryksta tyru šaltinių, sulaukus ypatingų aplinkybių? Aplinkybių, kuriose renkasi iš dviejų - gėrio ir prapulties? Lemties neišvengiamumas, dangaus nuosprendis? Apie tai ir buvo kalbama...

"Sibiro tremtinių maldaknygės" vardu pasaulyje pagarsėjusi išleista ir Lietuvoje. Jau išleista. O prieš taiėjusi iš rankų į rankas, platinama slapčia. Marija, gelbėk mus - taip ši maldaknygė vadinasi dabar. Taip, jai tinka žodžiai: parašyta krauju. Ne šiltame kambaryje, ne žiojavant prie darbovietės stalo, o sibiriniame lageryje "Berlag". Neįrodinėjant savo talentų, nei rėmėjų, nei leidėjų neieškant.

Nuteista už "kontrevoliucii-

"Mano skaičiavimai rodo, kad pastaroji dalis buvo pati didžiausia. Taip buvo dėl didelės bokštų masės ir dėl jų aukštumo. Jų didybėje slypėjo jų pradžios. Anot profesoriaus Moscatelli, skaičiai (Džauliais) yra tokie:

- $1,9 \times 10^9$ (abu lėktuvai)
- $6,9 \times 10^{10}$ (abu lėktuvai)
- $6,8 \times 10^{11}$ (abu bokštai plius įvairūs kiti griuvę pastatai)

Profesoriaus manymu šių (nukelta į 6 psl.)

ne ateitininkų veiklą", Vilniuje mergaičių gimnazijoje dirbusi mokytoja 1946 m. areštuojama ir išvežama į tremtį, iš kurios nebegrižo. Oficialiais duomenimis 1955 m. mirė Chabarovsko ligoninėje, neoficialiais - sumušta, nukankinta pakeliui iš ligoninės, per Jenisiejų plaukiojimo baržoje. Gal ta srauni upė ir tapo mokytojos poilsio vieta? Kas žino...

Nežinia, kokių lemties palaiminimų, ranka rašyta maldaknygė pasiekė užsienį ir buvo išleista Paryžiuje. Tremtiniai, disidentai, dvasiškai žinojo A. Dirsytę. Eiliniai sovietiniai piliečiai - ne. Kėdainiškiai - ne išimtis. Gal net šėtiškiai, kurių žemietė ji buvo! Didžiulė žmogaus baimė galia. Tačiau A. Dirsytės asmenybė iš užmaršties srovė pametė tiesiai į mūsų apstulbusią nūdieną. Ar tikrai įmanoma, jog gležna moteris, dirbanti sunkius darbus, laiškuose artimiesiems apie juos beveik neužsimintų, o užsiminusi tarsi atplėštų save nuo tų akmenų, kuriuos privalėjo tampti, į gamtos, o per ją - ir į sielos grožį? Ar tikrai įmanoma susikurti tokį atskirą, sopančiam kūnui nepriklausantį pasaulį, kuriame užtektų vietos ir šilumos greta ir toli esantiems? O apie savo kankintojus tik tiek tepasakyti: "jie juk nežino, ką daro!" teoriškai lyg ir suvoki.

Tačiau kaip sunku būti bent panašiam net ir šioje (nenuša, nekankina, neišveža jėga), kasdienybėje! A. Dirsytė susikūrė savo moralinės reabilitacijos sistemą. Neužsidarė joje viena, tarsi didžiuliais sparnais apglėbė, subūrė aplink vargstančius. "Ten tikras gyvenimas, čia bandymų dienos (...)" be šio gyvenimo būdai tik nesubrendęs vaiskas (...) labai mažai supratimo apie tuos dalykus turėjau be šių sąlygų. Skaičiau, žavėjausi gražiais posakiais (...) kaip niekur kitur šiose sąlygose apsieiškia žmogaus vidus..." - taip užsime-nama apie tremtį. Tose nežmoniškose sąlygose mokomasi, dėstomos įvairios disciplinos. Kokia prasmė, jei rytojaus gali nebūti, atrodytų mums. Tačiau greta maldos, tikėjimo A. Dirsytė akcentuoja žinių, išsilavinimo svarbą. Nefanatiškas, amžinumu dvelkiantis požiūris.

"Jūs manieji!", "Māno Brangiausieji!", "Brangiausieji!" - kreipiasi A. Dirsytė į artimuosius, gimes, seserų vaikus. Klausinėja apie viską, ragina neapleisti nei dvasios, nei

(nukelta į 5 psl.)

ZENONAS PRŪSAS

1

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VERPETUOSE

Įvadas

Dvidešimtas šimtmetis atėjo kaip srauni upė pavasarį: iš pradžių gana rami, vėliau dėl potvynių išsiveržusi iš krantų, pilna viską ardančių verpetų. Dvidešimtas taip pat buvo šimtmetis, kada posakis - kad ir nežmoniškai, bile kitoniškai - buvo pradėtas naudoti ne vien tik neigiama prasme. Jis prasidėjo su broliais Orville ir Wilbur Wright, kurie 1903 m. įrodė, kad žmogus gali ne tik vaikščioti, važinėti ir plaukti, bet ir skristi. Juk prieš tai buvo galvota, kad tai yra kvaila svajonė, kad tik paukštis gali skraidyti. Iš visų praėjusių šimtmečių, dvidešimtas buvo pats neramiausias ir kartu pats dinamiškiausias žmonijos istorijoje. Juk buvo šimtmečių, kada didesnių įvykių buvo labai mažai. Ypač daug pasikeitimų buvo technologijoje, kuri per jį išsivystė daugiau, negu per ankstyvesnius devyniolika šimtmečių. Paprastai technologija tarnauja daugiau žmogaus kūno, o ne dvasios poreikiams, suteikdama žmogui vis didesnių patogumų. Gal dėl tokio jai dėmesio, truputį buvo primiršti žmogaus dvasiniai troškimai. Juk kai šiame šimtmetyje mokslas ir technologija veržėsi į visai naujas sritis ir aukštumas, apie kurias anksčiau net nebuvo svajota, daug menininkų ir muzikų pradėjo grįžti į tolimą praeitį ir ieškoti įkvėpimo urvinio žmogaus kūryboje.

Bet gal didžiausi verpetai kilo politinėje bei socialinėje plotmėje. Tai buvo masinių išprotėjimų amžius. Juk kaip kitaip gali pavadinti komunizmą ir fašizmą. Jei ankstyvesniais amžiais žmonės buvo naikinami tik tūkstančiais ar dešimtimis tūkstančių, tai

dvidešimtajame jau buvo žudoma dešimtimis milijonų. Atsirado naujos religijos - komunizmas ir fašizmas, paremtos neapykanta vienos žmonių grupės prieš kitas, ypač prieš tas, kurių religijos skelbė meilę kitaip galvojančioms. Dėl to ankstyvesnieji žmonijos karai nublunka prieš Pirmąjį ir ypač prieš Antrąjį pasaulinį karą. Į šiuos verpetus neišvengiamai pateko ir Europos centre esanti Lietuva, o kartu ir visa mūsų šeima.

Mano tėvai buvo tipiški eiliniai Lietuvos ūkininkai. Ir jie, ir jų vaikai, kurių buvo keturi, su Dievo pagalba nenuskendo ir išsikaptė iš tų verpetų. Bet buvo sunaikintas jų sunkaus darbo vaisius: beveik iš nieko sukurtas gana pavyzdingas ūkis. Todėl man, kaip vyriausiam iš vaikų, atėjo mintis trumpai peržvelgti visų šeimos narių odiseją 1990-90 m. laikotarpyje. Gal tai bus įdomu jaunesniajai ar priaugusiai kartai, kuriems ne tik Pirmasis, bet ir Antrasis pasaulinis karas atrodo kaip labai senų laikų įvykiai. Tai nebus beintristika, o daugiau mano matytų kitų papasakotų įvykių santrauka. Man pačiam neteko gyventi per pirmuosius šio šimtmečio dešimtmečius, todėl apie juos galėsiu rašyti tik pasinaudodamas mano jau mirusių tėvų pasakojimais. Nuo šeimos kamino teko atitrūkti jau 1944 m., todėl apie mano tėvų, brolių ir dviejų seserų pergyvenimus tarp 1944 ir 1990 m. galėsiu rašyti tik su brolio ir dviejų seserų pagalba.

Atsiminimus galima rašyti dvejopai: arba daugiau pabrėžti skausminguosius, arba džiaugsminguosius gyvenimo momentus. Vieni daugiau rašo apie nepasisekimus, kiti daugiau apie sėkmes. Gi mane ypač sužavėjo Aleksandro Solženitsino knyga, mano perskaityta gal prieš kokius 30 metų, pavadinta: "Viena Ivano Denisovičiaus diena". Joje Solženitsyn, peržvelgęs vieno kalinio (turbūt, savo) Sovietų gulagė praleistą dieną, rado ne tik vargą ir kančias, bet ir pakankamai šviesių gyvenimo akimirkų, kad dienos gale galėjo pasakyti: o visgi tai buvo neblogo diena! Tą knygą aš vis prisimindavau, rašydamas šiuos atsiminimus.

Man asmeniškai buvo skirta lengvesnė dalis, negu kitiems

šeimos nariams. Todėl sau skirtuose puslapiuose gal daugiau pasitaisyti džiaugsmingųjų momentų. Peržvelgęs savo jau nueitą kelią, galiu nedvejodamas pasakyti: o visgi tai buvo geri laikai ir nematyti ženklų, kad antroji mano gyvenimo pusė bus blogesnė!

Būčiau nedėkingas, jei nepaminėčiau savo brolio Juozo ir seserų Janinos ir Nijolės įnašų. Jie man daug padėjo medžiagos surinkime ir patikrinime, ypač kiek tai liečia laikus, kada man su jais ir su mano tėvais neteko kartu gyventi. Padėka žmonai mokytojai Betty už sumažinimą "namų darbų" šių atsiminimų rašymo laikotarpiu. Dėkoju ir "Į Laisvę Fondui" už šių atsiminimų išleidimą.

I dalis

Tėvai ir vaikai

Butėnų kaimas

Abu mano tėvai yra kilę iš Butėnų kaimo, jis yra šiaurės rytų Aukštaitijoje, Rokiškio apskrityje, Svėdasų valsčiuje. Prie sovietų ir dabar Svėdasai priklausė ir priklausė Anykščių rajonui. Mano nuomone, tai viena gražesnių vietovių Lietuvoje. Svėdasai yra įsikūrę ant mažo kalnelio, prie kurio yra prisiglaudę du vidutinio dydžio ežerai - Alaušas iš pietų pusės, o Beragis iš šiaurės. Didelis Butėnų kaimas (1930 m. jame buvo apie 80 kiemų, dabar belikę tik apie 30) yra apie 5 kilometrus į pietus nuo Svėdasų. Šventosios upės slėnyje. Ilgą kaimo gatvę nuo šiaurės vėjų apgina neaukšta kalva, o pietuose tarp kaimo gatvės ir upės tęsiasi labai derlingos pievos. Ne aš vienas manau, kad Svėdasų apylinkės nepaprastai gražios. Jas giria ir žymūs žmonės, pavyzdžiui, iš ten kilęs Juozas Tumas-Vaižgantas, aprašęs jas savo raštuose, filosofo Juozo Girniaus brolis kunigas Kazimieras Girnius, klebonavęs Svėdasuose ir parašęs knygelę "Istorinės nuotrupos apie Svėdasų parapiją", taip pat rašytojas Vytautas Bagdonas knygelėje "Svėdasų kraštas". (bus daugiau)

SVEIKATOS KERTĖ

Taisyklingos mitybos teorijos

Šiuolaikinis žmogus vis dažniau skundžiasi skrandžio skausmais, išpūstu pilvu ir virškinimo sutrikimais. Kodėl? Žmogus – vienas iš gyvų padarų, kuriais rūpinasi pati gamta, tačiau jis pats laužo jos dėsnius:

1. Laukiniai gyvūnai turi įgimtą instinktą misti tuo, kas sveika. Jie neėda nuodingos žolės. Žmogus šią savybę yra pergalėjęs – jis kėmša viską, kas tik maloniai dirgina jo skonio receptorius.

2. Siekdami pagerinti maisto produktų išvaizdą ir skonį, gamintojai deda į juos įvairių natūralių priedų, dažiklių bei konservantų, daržovių augintojai naudoja herbicidus ir pesticidus.

3. Žmonės vartoja vis dažniau vaistų, vos pajutę menkiausią galvos skausmą. Vaistai, ypač antibiotikai, naikina bakterijas, naudingas virškinimui.

4. Laukiniai gyvūnai kasdien kovoja už būvį – vieni slepiasi, kiti medžioja. O vis daugiau šiuolaikinių žmonių visą dieną praleidžia biuruose, atsikeldami nuo kėdės tik pietums. Judėjimas – svarbus virškinimui veiksnys.

5. Laukinis gyvūnas apsaugotas nuo persivalgymo – net,

jei kurią dieną ir persisotina, ateina diena, kai tenka pabadauti ir organizmas natūraliai išsivalo.

6. Na, ir galiausiai, žmonės skiriasi nuo gyvūnų dar ir tuo, kad nuolat dėl ko nors nerimauja ir nervinasi. Tokia būklė trikdo virškinimą. Vyrauja kelios taisyklingos mitybos teorijos, kuriomis žmonės siekia sureguliuoti savo virškinimą.

Paveldėti mitybos įpročiai

Pagal šią teoriją, žmogui sveikiausia valgyti tai, kuo maitinosi jo netolimi protėviai – seneliai, proseneliai. Pavyzdžiui, jei Jūsų senelis visą gyvenimą valgė lašinius su svogūnais, vadinasi ir Jūsų organizmas pasirošęs juos tinkamai virškinti. Be to, pagal šią teoriją, žmogaus organizmas yra prisitaikęs virškinti tuos vaisius ir daržoves, kurie auga jo netolimų protėvių tėvynėje. Taigi, jei Jūsų senelis gyvena Lietuvoje, turite maitintis daržovėmis ir vaisiais, kurie auga Lietuvoje. O Jūsų organizmui labiausiai kenks egzotiški vaisiai – ananasai, mangai, nektarinai ir pan. (nekalbant jau apie tai, kad šie vaisiai i Lietuvą patenka išpurkšti chemikalais).

(bus daugiau)

Dr. R. B.

500 g jautienos ar avienos,
2 svogūnai,
4 bulvės,
2 morkos,
1 poras,
3 skiltelės česnako,
1 šaukštelis garstyčių,
3 šaukštai grietinės,
60 g sviesto,
druskos, pipirų,
taukų kepiniai

Mėsą supjaustyti gabalėliais, pamušti ir apkepinti taukuose. Sudėti į tam skirtus molinius indus. Ant viršaus sudėti griežinėliais supjaustytas daržoves ir

Žiediniai kopūstai tešloje

1,5 kg. žiedinių kopūstų supjaustyti nedideliais gabalėliais ir įdėti į pasūdytą verdantį vandenį ir virti 10-15 min.

Paruošti tešlą: atskirai suplakiti 3 kiaušinių baltymus su druska, trynius gerai išmaišyti

susmulkintą česnaką. Į kiekvieną indelį įdėti garstyčių, po pusę šaukšto grietinės ir po 10 g sviesto, pasūdyti. Įpilti vandens tiek, kad daržovės būtų apsemtos. Kepti karštoje orkaitėje 30-40 min. Patiekti tuose pačiuose induose, po apačia padėjus lėkštelę.

su druska (galima įdėti "Vegetos"), įpilti pieno. Vėl gerai išmaišyti, įdėti miltus, kad tešla būtų maždaug grietinės tirštumo, įdėti išplaktus baltymus.

Žiedinių kopūstų gabaliukus pamerkinti į tešlą ir kepti keptuvėje aliejuje.

Advokatauti Lietuvoje galės užsieniečiai

(atkelta iš 1 psl.)

institucijos jam suteikto teisininko profesinio vardo pradimą. Jis moka Lietuvos advokatų susirinkimo (konferencijos) nustatytas privalomas pinigines įmokas.

Europos Sąjungos valstybės

narės teisininkui, kuris įgijo teisę verstis advokato praktika Lietuvos Respublikoje, taikoma šio įstatymo septintajame skirsnyje nustatyta advokato drausminė atsakomybė. Apie Europos Sąjungos valstybės narės teisininkui iškeltą drausmės bylą

"Prano Domšaičio paveikslų sugrįžimas į Lietuvą"

Edvardas Šulaitis

Taip pavadino savo straipsnį dienraštis "Klaipėda" (2001 m. liepos 26 d.), pranešdamas skaitytojams apie tądien numatytą atidaryti dail. Prano Domšaičio paveikslų galerijos ir Kultūros centro atidarymą. Apie šį svarbų įvykį rašė P. Domšaičio kultūros centro koordinatore Kristina Jokubauskienė, kuri pažymėjo, kad "tai ypatingas įvykis ne tik mūsų miesto, bet ir šalies dailės gyvenime".

Ilgokame straipsnyje, kuris pailiustruotas P. Domšaičio kūriniu "Žvejų valtys", šalia kitų dalykų, skaitome:

"Lietuvoje apie šio pasaulyje garsaus dailininko kūrybą sužinojome tik pastaraisiais metais, kai Lietuvių Fondo (JAV) pastangomis tapytojo kūrybinis palikimas - aliejiniai paveiksai, akvarelės, piešiniai paste - pasiekė šalį. Dailininkas nesulaukė šito meto, nors save laikė lietuviu ir jautė stiprų dvasinį ryšį su Tėvyne".

Atidaryta dail.

P. Domšaičio paroda

"Klaipėdos" (2001 m. liepos 27 d.) numeryje jau aprašomas pats atidarymas. Laikraščio korespondentės Ritos Bočiulytės straipsnis pavadintas "Klaipėdoje atidaryta pasaulinio masto dailininko Domšaičio galerija ir Kultūros centras" pradėtas dienraščio pirmame puslapyje. Ten yra įdėta ir Lietuvių Fondo atstovo dr. Gedimino Baluko nuotrauka kartu su monografijos apie dailininką autore Elza Klamp (po nuotrauka taip pat pažymėta, kad dr. G. Balukas yra paskyręs daug laiko ir pastangų išsaugant ir Lietuvai perduodant P. Domšaičio kūrybą).

Straipsnyje rašoma, kad P. Domšaičio galerija ir kultūros centras įsikūrė viename iš Klaipėdos paveikslų galerijos pastatų - Liepų gatvė, 35. Pažymima, jog ekspozicija užima abu pastato aukštus, 10 ekspozicinių salių.

"Tai unikali dailės kolekcija, kurią perduodamas Lietuvos dailės muziejui Lietuvai padovanavo Lietuvių fondas (JAV), šiam tikslui (išsigijimui ir per-

Dr. Gediminas Balukas "Draugo" gegužinėje pasakoja Marijai Ambrozaitienei savo išpūdžius iš Lietuvos, kur jis oficialiai perdavė Lietuvų Fondo išsigytą dail. Prano Domšaičio dailės kolekciją

Ed. Šulaičio nuotr.

siuntimui į Lietuvą) skyręs per milijoną litų. Tai 528 dailininko kūrinių, kaip manome, didžioji dailininko kūrybinio palikimo dalis", - rašoma šiame straipsnyje.

Cia taip pat pabrėžiama, kad atidaryme dalyvavo Lietuvių Fondo (JAV) atstovas dr. Gediminas Balukas, Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys, Klaipėdos miesto meras Rimantas Taraškevičius ir kt. Iškilinėse dalyvavusi Lietuvos Kultūros viceministrė Ina Marčiulionytė perskaitė Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą.

Iš anksčiau minėto straipsnio sužinojome, kad atidaryto P. Domšaičio kultūros centro tikslas - rinkti ir kaupti informaciją apie dailininko kūrybą, ją tyrinėti, populiarinti.

Dėkoja dr. G. Balukui ir Lietuvų Fondui

Dar norisi pridėti, jog "Klaipėdos" dienraščio (2001 m. rugpjūčio 29 d.) meno priede "Dury" net visas puslapis skirtas K. Jakubavičienės rašiniui "Prano Domšaičio galerija ir kultūros centras Klaipėdoje". Šio straipsnio pirmoji dalis vadinasi "Lietuvių Fondo dovana". Jo pradžia skamba taip:

"Lietuvių Fondas 1999-2001 perdavė Lietuvos dailės muziejui (LDM) 528 dailininko P.

Suremontuotas sraigasparnis bus naudojamas kovoje su narkotikais

Kauno bendrovė "Helisota" suremontavo sraigasparnį, kuris bus naudojamas Pakistano valdžios kovai su narkotikais. Jį apžiūrėjo Lietuvoje viešintis Pakistano kovos su narkotikais tarnybos pareigūnas.

Pakistano pareigūnas su bendrovės atstovais taip pat aptarė galimybes bendradarbiauti remontuojant aviacinę techniką. Kauno bendrovėje tai jau antras suremontuotas rusiškas Pakistano kovos su narkotikais tarnybos sraigasparnis. Jo remontas užtruko tris mėnesius.

Darbus finansavo Didžiosios Britanijos Vyriausybė. Sraigasparnis į Pakistaną buvo išskraidintas rugsėjo 21 d.

Lietuvos rytas

Lietuvos advokatų taryba privalo nedelsiant informuoti šio teisininko valstybės kompetentingą instituciją. Šiai institucijai taip pat turi būti išsiųsta informacija apie jos valstybės teisininko atžvilgiu priimtą Lietuvos advokatų garbės teismo sprendimą.

Leonardas Jokšas

Louisianos valstijos žuvininkai sukūrė robotą aligatorių, kuris baidys į tvenkinius suskrendančius paukščius. Robotas, pastebėjęs vandens paviršiuje plaukiojantį paukštį, jį taranuos arba apipurks vandens čiurkšle. Žuvų augintojams paukščiai kelia daug rūpesčių. Louisianoje ypač daug nuostolių žuvų ūkiui padaro pelikanai. Norėdami juos išbaidyti fermeriai plaukioja tvenkiniuose valtimis ir šaudo tuščiais šoviniais. Tačiau pabaidyti paukščiai netrukus vėl sugrįžta. Todėl Louisianos universiteto mokslininkai sugalvojo efektyvesnę baidyklę. Robotas, kurį vandens paviršiuje laiko du polietileno plūdurai, turi du besisukančius propelerius, leidžiančius pasiekti iki 5 km/h greitį. Roboto viršuje yra didelė saulės baterija, kraunanti akumuliatorius, kurių energija naudojama nakties metu. Smūgio sensoriai nustato, kuomet robotas atsitreukia į priešingą ežero krantą. Tuomet robotas apsuka 180° kampu. Kadangi tas posūkis niekuomet nebūna idealus, be to robotas yra nupučiamas į šalį vėjo, todėl jis faktiškai klajos po visą vandens telkinį. Medžioti paukščius robotui padeda vaizdo kamera ir paprasta vaizdų apdorojimo programinė įranga. Jeigu ji pastebi baltą sritį - paukštį - robotas nukreipiamas link tos srities. Kuomet paukštis patenka į ekrano vidurį, robotas iššauna į jį savo vandens patranką. Mokslininkai tikisi užbaigti kurti savąjį 1,000 dolerių kainavusį prietaisą iki lapkričio, kuomet į tvenkinius grįš pelikanai.

Palydovų siunčiamus duomenis nagrinėjantys mokslininkai tvirtina, kad Šiaurės pusrutulio dalyje virš 40 laipsnių platumos nuo 1981 m. stebima žymiai vešlesnė augmenija. Įtariama, kad dėl to kalta auganti temperatūra, kas paprastai yra siejama su šiltnamio efektu. Atrodo, kad Eurazija darosi vis žalesnė už Šiaurės Ameriką, o joje augalų vegetacijos periodas tęsiasi vis ilgiau. Eurazijoje vasaros per tą periodą pailgėjo 18 dienų, o Šiaurės Amerikoje - 12 dienų. Per tuos dešimtmečius ypač daug pasislinko tas momentas, kuomet atsiranda ir nukreita medžių lapai. Eurazijoje pavasaris dabar prasideda savaite anksčiau, o ruduo vėluoja apie 10 dienų. Visa tai gali labai įtakoti pasaulinį anglies apykaitos gamtoje ciklą. Jeigu šiauriniai miškai žaliuoja ilgiau, jie sugeba sugerti iš atmosferos daugiau anglies dvideginio ir šitaip sumažina šiltnamio efektą.

Netolimoje ateityje prekyboje pasirodys pižamos vaikams, kurių dėka tėvai galės sekti jų sveikatos būklę. Pižamos bus gaminamos pagal NASA sukurtų rūbų kosmonautams technologiją. Kosmonautų rūbai turi daviklius, kurie perduoda signalus apie žmogaus sveikatos būklę. Jie parodo, kaip keičiasi spaudimas, kaip dirba širdis ir plaučiai. Pirmiausiai tokios pižamos bus naudojamos kūdikiams. Tokios pižamos prekyboje pasirodys jau 2003 m. Du davikliai stebės kūdikio kvėpavimą, o trys - širdies veiklą. Beje, pižama turės sugebėjimą prisiderinti prie savo savininko ir kasdien bus pateikiami vis tikslesni duomenys.

Respublika

NAUJOS KNYGOS

Susan Rose-Ackerman. KORUPCIJA IR VALDŽIA: PRIEŽASTYS, PADARINIAI IR REFORMA. Vilnius: Vaga, 2001. 343 psl. Iš anglų kalbos vertė Leonas Tamas.

Tai "Atviros Lietuvos knygos" serijoje išleistas kūrinys, kuriame Yale universiteto teisės ir politikos mokslo profesorė S. Rose-Ackerman teigia, kad visame pasaulyje paplitusi korupcija labiausiai kenkia besivystančioms ir buvusioms socialistinėms šalims.

Knygoje autorė nagrinėja įvairias korupcijos formas. Pirmiausia korupcija yra ekonominė problema. Koks yra jos ekonominis poveikis, kokios yra kyšių formos, kaip ši procesą veikia organizuotas nusikalstamumas. Kada ir kaip pasireiškia aukšto rango pareigūnų korupcija.

Korupcija yra ir politinė problema. Kokios sąlygos jai atsirasti susidaro demokratinėje valstybėje, kaip ji pasireiškia rinkimų sistemoje, kaip galima kontroliuoti politinę valdžią ir skatinti jos atskaitingumą.

Korupcija kaip kultūros problema - t.y. kyšio ir dovanos sąvokų sutapatinimas.

Ketvirtasis knygos skyrius skirtas reformos vykdymo ypatumams. Analizuojama, kokią reikšmę šiame procese turi tarptautinė bendruomenė ir kokią įtaką turi šalies vidaus sąlygos.

J. Dusevičiūtė

Jūs manieji

(atkelta iš 4 psl.)

mokslu dalykų. "Pabudėk prie jo!" - prašo dėl giminaičio Tonio. "Laisvomis (?) minutėmis mudvi dėstome trupmenas", - pasakoja apie savo mokinę. Gal manote, jog tos trupmenos buvo dėstomos languotame sasiuvinyje, už stalo? Ne, dirbant, ant sniego.

A. Dirsytė rašo tarsi iš kitos šalies, iš gretimo pasaulio. Gražūs, šilti, dvasingi laišukai... Iš saulėto pajūrio, iš sanatorijos, iš trumpalaikių kursų? Ne, iš mirtimi alsuojančio lagerio. "Šiaurės klimatas man nelengvas..." - štai didysis skundas žmogaus, kasdien beatodairiškai persekiojamo, kankinamo, žeminamo. Tačiau, matyt, sunku pažeminti tą, kuriam "Meilė ir auka - nenugalimos".

Anot knygos sudarytojo Domo Akstino (padėka, nedidelį A. D. palikimą sutvarkiusiam, Viktoras Franklis spejo perduoti savo susikurtą moralinės reabi-

litacijos sistemą, A. Dirsytė - ne. Ar tikrai ne?

Renginyje siūlyta nenukrypti nuo didvyrės ir kankinės temos. Vieniems atrodė, jog grįžti gyvi, nenukankinti tremtiniai lyg ir neverti ilgos šnekos, kitiems jų likimai - tarsi jėnisiškai, kuriuose visiems užteks vietos. Vaikai klausėsi užgniaužę kvapą. A. Dirsytės sūnėnė, Vilniaus Skimulio žmona Laima, su nuoskauda kalbėjo apie žmonių užmaršumą. Klausytasi Krašto tyros muziejaus darbuotojos Audronės Pečiulytės pranešimų ir pastebėjimų apie poetišką A. Dirsytės prigimtį, prasiveržiančią eilėraščių posmuose, kupinuose švelnumo ir atlaidumo.

Po tų šnekų A. Dirsytė galbūt tik šiltai atsidustų, kaip nesyk yra dariusi savo laiškuose: "Kokia turtinga yra žmogaus siela!" Ir apkabintų visus, ir šiaip, ir anap manančius: "Jūs manieji..."

Rasa Stankevičienė

Šaitytojai rašo "Darbininkai"

Kurių "civilizacijų dialogas"

Lietuvos spaudoje rugsėjo pradžioje pasirodė ELTA žinių agentūros ir žurnalistų straipsniai apie "Civilizacijų dialogą", kurio organizaciniai atgarsiai pasiekė net Vilnių, kadangi Jungtinės Tautos šiuos metus (2001 m.) yra paskelbusios "Civilizacijų dialogo metais". Vien jau tokio pasaulinio masto "dialogo" pavadinimas turėtų sukelti įtarimą tikslumo ir atvirumo siekiančių žmonių tarpe. Pirmiausia - kyla klausimas: "Tarp kurių civilizacijų tas dialogas vedamas?" Nes istorijoje yra žinomos net kelios žymios civilizacijos: Babilono, Egipto, Inkų ir gal net "Atlantidos". Šiuo metu pasaulyje vyrauja vakarietiška civilizacija: visame pasaulyje naudojami tie patys civilizacijų iki šio lygio pakelę išradimai: - transporto, susižinojimo, medicinos, maisto gamybos ir kitose srityse. Kadangi neįmanomas dialogas tarp dabartinės ir mirusios civilizacijos, lygiai kaip neįmanomas šios civilizacijos dialogas su savimi, tenka įtarti, jog po "civilizacijos" priedanga bandoma nuslėpti planus, sulgyinti ar sutapatinti kultūras, tuomi ypač paneigiant vyraujančių religijų bei tautinių kultūrų reikšmę bei vertę. Tokiam įtarimui pagrindą teikia net pranešimų tekste prasikišančios detalės.

Viename ELTA pranešime, net nenurodant kokiais ir kieno šaltiniais remiantis, pranešama lietuvių spaudai, jog jaunimo festivalį Vilniuje "organizuoti ėmėsi iniciatyvinė neformalus jaunimo grupė". Jeigu tai jaunimo reikalas, kodėl reikėjo kažkokios neformalios jaunimo grupės, kai Lietuvoje yra gausu lietuviškų patriotinių organizacijų, kaip skautai, ateitininkai, kudirkiečiai, jaunieji šauliai. Ar tos organizacijos kam nors buvo "nepatikimos", todėl, kad jos yra religinės bei patriotinės organizacijos?

Kad toks įtarimas nėra be pagrindo, parodo ir tai, kad be "neformalaus" jaunimo grupės jaunimo festivalį priešpaskutinę rugpjūčio savaitę Vilniuje organizavo ir "UNESCO Lietuvos nacionalinė komisija". Žinantieji apie Jungtinių Tautų specifinių agentūrų uždavinius bei siekius, žino ir tai, kad UNESCO yra priekinis JTO bei globalistų apskritai buldozeris sulgyinti pasaulio tautų kultūras bei religijas į vieną milžinišką kosmopolitinę, "pasaulio piliečių", bedvasių, pilką žmonių masę. Jau prieš daugelį metų UNESCO pagalbos priedangoje, pradėjo kištis į įvairių valstybių, net ir į JAV, mokyklas su kosmopolitinėmis programomis, atimamomis, tarp kitko, laiką nuo pagrindinių mokslo šakų. Ypač žymus ir gerai dokumentuotas, pačių UNESCOininkų pareiškimais žodžiu ir raštu, kišimasis į tėvų teises ir reikšmę vaikų auklėjime šeimoje. Net nurodoma, jog mokyklų uždavinys yra atitaisyti vaikuose jiems tėvų įdiegtas "piktybines" idėjas bei įtaką.

Lietuviams UNESCO įdomus tuomi, kad maždaug 1960 m. dešimtmetyje UNESCO išleido knygą apie Sovietų sąjungą, kurioje buvo pabrėžtinai nurodoma, kad Baltijos valstybės, atseit ir Lietuva, "savanoriškai įsijungė į Sovietų sąjungą". Į kai kurių pabaltiečių protestus ir užklausimus dėl šio istorijos klastojimo UNESCO, žinoma, neatsiliepė. Gal todėl, kad, kaip per dažnai yra buvę tokių protestų būtų permaža ir į juos tvirtai neįsijungė didžiosios išeivijos organizacijos. Prezidento Ronaldo Reigano laikais JAV išstojo iš UNESCO, kadangi ši JTO agentūra užsimojo įvesti pasaulinę spaudos cenzūrą: įgyvendinti JTO narių diktatūrinių režimų reikalavimą, kad pasaulio žurnalistai negalėtų tuose kraštuose veikti be jų kraštų vyriausybės leidimo. Dar vienas įvykis paryškina JTO specifinių agentūrų, kaip UNESCO, užsimojimus. Paskutiniame JTO žmogaus teisių komiteto posėdyje JAV atstovai buvo išbalsuoti iš to komiteto, neva tai dėl "žmogaus teisių pažeidimo" Amerikoje, kai tame komitete, kaip ir buvę, liko pasaulinius žmogaus teisių klausimus spręsti "žmoniški" režimai, kaip Kubos, Raudonosios Kinijos, Irako ir panašūs.

Šiuo metu, kai Lietuvos patriotai siejosi dėl patriotizmo įkvėpimo jaunimui sunkumų, matome, net su mūsų įstaigų pagalba, užmojus nupatriuoti ir nureliginti mūsų jaunimą, "civilizacijų dialogo" priedangoje. Priedu, tos pastangos bandomos pavaizduoti esant spontaniškomis. Štai praėjusį balandį vykusiam "moks-

liniame civilizacijų dialoge" esą buvę prasitaria, jog į tokį dialogą turėtų būti įtrauktas ir jaunimas. Ir lyg stebuklu, ne tik Vilniuje, bet ir "visame pasaulyje" po kelių mėnesių, tų pačių metų rugpjūtį, lyg grybai po lietaus, išdygo "jaunimo festivaliai" "civilizacijų dialogui" praversti.

Ne stebėtina, kad globalistai įvairiais būdais bando pavergti tautų jaunimo galvoseną. Tačiau reikia stebėtis, kad per daug mūsų inteligentų, žurnalistų ir net politikų stacia galva neria beveik į kiekvieną globalistinę kūdrą, ypač jei jos krante išmeigta lentelė su kokios nors Jungtinių Tautų organizacijos pavadinimu. Floridoje neseniai vienas vyras nusisuko sprandą stacia galva nerdamas į ežero vandenį, prieš tai nepatyrinęs vandens gylio. Pasirodo, ten būta vos tik trejeto sprindžių vandens. Būtų pravartu ir Lietuvos įvairių sričių vadovams patikrinti, kas yra tarptautinių organizacijų dugne ir ar vandens gylis nėra pavojingas politiniam nardymui, kad nenusisukus savo tautinio sprando.

Vilius Bražėnas, JAV

Milžiniška griunamoji jėga

(atkelta iš 4 psl.)

skaičiavimų paklaida yra apie 25%.

Statybos inžinieriai sutinka, kad, kuomet PPC plieno konstrukcijos įkauto nuo gaisro, pastatai pradėjo smukti veikiami savo pačių svorio. Milžiniškos, vis didėjančios jėgos sunaikino net ir tuos aukštus, kuriuos nepaveikė nei smūgiai, nei gaisras.

Šiuos skaičius galime palyginti su kitomis apytikrėmis energijos vertėmis:

• Musės sparnų mostelėjimas: 10^{-6} J.

• Darbas atliktas viena kartą suplakus žmogaus širdį: 0,5 J.

• Energija, perduodama grindims, kai ant jų iš 6m aukščio

nukrinta 50 kg svoris: 3,000 J.

• Energija, perduodama kūnui, kai į kaulą pataiko 50 g masės kulka: 3,000 J.

• Energija, sukaupia 1 l benzino: 35.000,000 J.

• Vidutinio dydžio elektrinės per metus pagaminama energija: 10^{16} J.

• Didelis žemės drebėjimas: 10^{17} J.

• Kasmet iš Žemės gelmių išsiskirianti energija: 10^{21} J.

• Kasmet Žemės gaunama iš Saulės energija: 5×10^{24} J.

• Žemės sukimosi kinetinė energija: 10^{29} J.

• Žvaigždės sprogo energija: 10^{44} J.

Reuters

Lietuvoje mažėja mokinių, mažės ir mokytojų

Matematikos ir informatikos instituto atliktas tyrimas parodė, kad netrukus pradinių klasių mokytojams teks ieškotis kito darbo. Nuo 1986 m. Lietuvoje smarkiai sumažėjo gimstamumas - nuo 60 tūkst. iki 34 tūkst. naujagimių per metus. Pradinukų mažėja jau dabar ir iki 2006 m. jų sumažės trečdaliu. Dėl to 2006 m. jau neberekės 3,5 tūkst. dabartinių pradinių klasių mokytojų. Aukštesniųjų klasių moksleivių skaičius dar augs porą metų. Iki 2010 m. 5-12 klasių

moksleivių sumažės beveik ketvirtu. Mokyklose mažėja jaunų mokytojų ir daugėja vyresnio amžiaus mokytojų. Istorikų, geografų bei technologijų mokytojų dėl amžiaus išeis iš darbo daugiau, todėl po kelerių metų nelaukiama jų pertekliaus, kaip ir matematikų. Prognozuojama, kad gali pritrūkti chemijos ir biologijos mokytojų, nes vis mažiau šių specialistų ateina į mokyklas. Vis dar trūksta lietuvių kalbos mokytojų.

Respublika

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

FINNAIR

LUFTHANSA - SAS

OR OTHER CARRIERS.

"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

web site: www.rigaven.com

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilų

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

BALSAI IŠ LIETUVOS

Mūro šešėlių faktūros

Vladas Braziūnas

Šešėlinę ekonomiką turim. Visokias šešėlinių struktūrų turim. Šešėlinę (kairiosios opozicijos, kol nevirto pozicija) vyriausybę - irgi pagaliau jau turėjom. Bet šešėlinę politiką, pasirodo, vykdančios ne jos: tokią ją, vis labiau išplintančią, įkūnijanti, anot kažkodėl labai šališkai nusiteikusių politikų, jėgų filosofų Vytauto Radžvilo, - „vadinamoji prezidentūra“, o į ją „Prezidento sprendimams nemenką įtaką daro“, nors „toji prezidentūra ir nėra koks nors konstitucinis Lietuvos valdžios organas ir faktiškai ją sudaro už savo veiksmus politiškai neatsakantys asmenys“, suprask, pilkieji kardinolai, dar bėda, išpažįstantys tik interesus, bet ne pažiūras.

Vienąsyt seniai, kai buvęs faktiškasis šalies vadovas dar nebuvo atgale data užsigėdęs tapti pirmuoju jos, atkurtosios nepriklausomos, oficialiai įvardytu prezidentu, - tada vienas jo kardinolas, mano gatvę sutiktas (anais laikais jie dar kartais ir pėsti paeidavo), taip dailiai realistiškai pajuokavo:

- Telefono tau vis dar neįveda?

- Kad ne...

- Apie ryšius nieko neišmanai?

- Ne ne, kaip Dievą myliu!..

- Tinkamas!

Taip iš tos gatvės vos nepatačiau tada ryšių ministru. O gaila! Būčiau palaikęs įduotą svertą ar bent svirtelę. Kad ir po dienos būčiau buvęs išdrėbtas, ministro pensija vis tiek būtų buvusi garantuota.

Nežinau, kada tavo laimė praeis por šali, pravažiuos per šalį... Ir liks tik nepa(si)naudoti

jaunystės ryšiai bei vystantys beverčiai interesai. Ir negersi, Joniuk, iš drumzlios naujojo lietuvių pėdos („pusbatis dar apilęs statybų moliu“), ir social-liberalu nepavirsi. Bloką nemūrysi. Svertų negausi, svorio nepriausi, prie žemės svirsi, šešėliu pavirsi... Bet ne tuo. Ak, Dievuliau, kaip ne tuo!

Ano vardas - stambusis politikos verslininkas. O tavo? Atsimeni tuos graudžiai banalius, patosiškus mokyklinių albumėlių palinkėjimus? - „Smilete būk prie kietojo mūro, / jeigu akmeniu būt negali!“

Jeigu akmenio mest negali. Į artimą savo. Neturi tokio intereso.

Arba tokių lengvatikiškų ambicijų (kokių šešėlių pakurstomų?) atlekt per dangų Lietuvos kaip šventas Jurgis ir persmeigt skolinta ietim dūmuose skendinčios kobros šešėlio. Nors juokai menki. Savo politinę sistemą lietuviai vertina prasčiausiai iš visų europiečių. Užtat tik rumunai, rusai ir latviai labiau už mus ištroškę „tvirtos rankos“, švelniau sakant, stipraus lydvovo, „kurio nevaržytų nei parlamentas, nei rinkimai“. Kai andai regėjau beviltišką Jurgio Kairio - jau rinkimų!.. - televizijos spektaklį, kur jis, kad ir ištisai painiodamasis (ko paklausi, to negausi), išėjo iš arenos pirmąsyk taip smarkiai žiūrovų skambučių palaikytas, ilgai negalėjau atsikratyti slogaus ir įkyraus pojūčio, kokia šešėlių maišalynė mūsų galvose, kaip šiepiasi pilkos neįvardijamų, neįmanomų įvardyt kardinolų pamėklės, ne tos, oi ne tos, kurias regim ir taip vadinam.

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$448 r.t.

One way to Vilnius \$319

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Restrictions apply

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

* Door to door complete package delivery to recipients throuout Lithuania.

* Complete moving and packaging services to and from Lithuania

* Money transfer - hand delivery to your relatives.

* Prepaid telephone cards 18 c. a minute to calls to Lithuania. No connection fee.

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus

siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
OCTOBER PICK-UP SCHEDULE

October 18	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
October 19	Philadelphia, PA	11-12 noon
(at Lithuanian Music Hall on Allegheny Ave.)		
	Baltimore, MD	4-5 pm
October 20	Brooklyn, NY	12-1 pm
October 22	Putnam, CT	2-4 pm
October 30	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm

For more information please call:
1- 888-615-2148 or 1-888-205-8851

“Ateik viena, pasilik viena, išeik kita”

Antraštės žodžiais kun. Vaclovas Aliulis, MIC, pakvietė rekolektantes praleisti metines susikaupimo dienas M. N. Pr. Vargdienių Seserų vienuolyne Putname, nuo rugpjūčio 7-14 d.

Jos buvo taikomos pašvęsto gyvenimo seserims. Privilegija juose dalyvauti turėjo ir talkininkės.

Praleisti 8 dienas tyloje, nesikalbant, o klausantis rekolek-

cijų vedėjo konferencijų, mąstant, meldžiantis šv. Mišių metu, adoruojant Švenčiausiąjį Sakramentą ir ameniška malda būti ryšyje su Viešpačiu, pasauliečiui katalikui gali atrodyti per daug,

perdėta.

Jei nenorime pasilikti krikšto marškinėliuose, iš kurių jau seniai išaugome, jei norime pakilti virš gimnazijos suole girdėtų tikybos pamokų lygio (neužmirškime, kad po Vatikano Antrojo susirinkimo, daug kas yra giliau ir išsamiau aiškinama katalikų tikėjimo išpažinime) yra reikalinga skaityti religinius žurnalus, knygas, susipažinti su šv. Tėvų enciklikomis. Niekas nestovi vietoje. Einame pirmyn arba atgal. Sąmoningo krikščionio gyvenime ne tik spausdintas žodis, bet ir dvasinio atsinaujinimo dienos yra reikalingos. Kodėl?

Mums yra būtina susitikti su Viešpačiu asmeniškai, kuris kaip moko Bažnyčia intymiausiai gyvena mūsų širdyse ir kaip Šventoji Švenčiausios Trejybės Elžbieta sako “Man atrodo, kad dangų radau žemėje, nes dangus tai Dievas, o Dievas mano sieloje”. Kad išgirsti ką tas Dievas man sako, turiu pasisąlinti iš triukšmo, sustoti. Nuolatinis skubėjimas, rūpestis žemiškais reikalais, triukšmas aplinkoje ir mūsų viduje tą Balsą užgožia. Viešpats byloja labai tyliai ir švelniai. Rekolekcijų atmosferoje - tyloje, tinkamoje aplinkoje, maldoje niekur neskubėdami, esame labiau imlūs ir atviri išgirsti ką

Viešpats asmeniškai mums sako. Ko Jis nori, kad aš iš rekolekcijų išsineščiau. Kur ir kaip aš turiu keistis, “išeiti kita”.

Šventoji Dvasia yra jėga, kuri vadovauja kiekvienam krikščioniui. “Jei šv. Dvasia gyvena jumoje ir jūs šv. Dvasioje, tada nuolankumas, nusižeminimas, atlaidumas reikšis jumoje neperstojama malda ir meile”. “Veikti tyliai, kukliai, nepriemti savęs, likti nepastebimam, dėkoti, dalintis, pašaukimo džiaugsmu (nebūtinai vienuolio ar kunigo), nieko sau nereikalausti, nes kai sau daug reikalauji, niekada negali būti patenkintas”. Gerai darome, kai garsinam ne save, o Kristų, Bažnyčią, Vienuoliją, kilnius jos žmones”... “kai pastebime tiesos žodį, gerumą - dieviškojo grožio meilę seseryse, talkininkėse, kituose žmonėse. Kas sugeba pastebėti šį grožį, patiria daug džiaugsmo”.

Dalinuosi šiomis mintimis su “Darbininko” skaitytojais, nes jos skirtos ne tik vienuolėm, bet ir kiekvienam krikščioniui pasauliečiui. Kiekvienas iš mūsų galime jas pritaikyti savo gyvenime.

Kun. V. Aliulis daugelį konferencijų pašventė priminti, pamokyti, naujai pažvelgti į maldą, jos galingumą, būdus, rūšis, kliūtis. Daug ką žinojau, daug ko nežinojau.

Tik mažą trupinėlį duodu iš to didelio aruodo, kurio duris mums rekolekcijų vedėjas atidarė.

Daugeliui katalikų šv. Mišios yra *Terra Incognita*. Einame į sekmadienio šv. Mišias, nes toks Bažnyčios įsakymas, o mes jai priklausome. Dažnai ateiname susitikti su draugais, pabendrauti, pasiklausti gražaus giedojimo ar gero pamoksl-

ninko. Kaip dažnai pagalvojame, kad einame susitikti su Kristaus žodžiu ir Kristaus auka? Tai šv. Mišių esmė. Pats Kristus kalba į mus ir pats ateina jau prisikėlęs savo Kūnu ir Krauju, per kunigo rankas, į mūsų tarpą, kad mes galėtume Jį priimti, kaip sielos maistą šv. Mišiose. Šv. Mišiose yra šudabartinama kruvinoji Kristaus auka. Ši žemiškoji liturgija mus vienija su dangiška liturgija.

Yra svarbu suvokti, kad: šv. Mišių maldose figuruoja ne “aš”, bet “mes”. Mes, bendruomenė kartu su kunigu sąsiužame, mes įsijungiamo į šią aukščiausią Dievo garbinimo maldą.

Kai Kristus ėjo Kryžiaus keliu, daugelis žmonių buvo užimti įvairiais reikalais, prekyba ir panašiai. Kristaus priešai jį lydėjo, buvo ir nemažai smalsuolių. Įdomus reginys!... Buvo ir pamaldžių žmonių būrelis.

Ir vėl paklausime savęs, kodėl mes dalyvaujame šv. Mišiose. Pasvarstykime.

Šv. Mišioms reikėtų pasirošti, o ne paskutinę minutę ateiti ar pavėluoti. Gerai, labai gerai iš anksto su tekstais susipažinti, dalyvauti sąmoningai, kad Viešpats savo malone iš bažnyčios Mišių mus lydėtų į gyvenimo mišias.

Ką rekolektantės begirdėjo, visi svarstymai rėmėsi meile; meilės sąvoka persunkė visas konferencijas.

Iš Senojo ir Naujojo testamento, palaimintojo Jurgio Matulaičio dienoraščio, laiškų, jo išvalgų, pamokymų ir keletos šventųjų gyvenimų, per kunigo V. Aliulio, MIC, lūpas, rekolektantės, o dabar gal ir vienas kitas “Darbininko” skaitytojas, pasijus turtingesni.

Talkininkė Aldona

Matulaičio Slausos namuose (iš k. į deš.): sesuo Aloyza Šaulytė, kun. Vaclovas Aliulis, MIC, pravedęs metines rekolekcijas š. m. rugpjūčio mėn. 7-14 d., Matulaičio namų kapelionas kun. Rapolas Krasaukas ir Š. Amerikos M. N. Pr. Vargdienių seserų provincijolės sesuo Paulė Savickaitė, prie palaimintojo Jurgio Matulaičio paveikslo

M. N. Pr. seserys ir talkininkės po rekolekcijų rugpjūčio 7-14 d. vienuolijos sodyboje. Viduryje rekolekcijų vedėjas kun. Vaclovas Aliulis, MIC, jam iš dešinės vienuolijos provincijolės sesuo Paulė Savickaitė

Spring Hill, FL

Mirė Adelė Grig-Grigaliūnienė

Adelė M. Grig-Grigaliūnienė (Bobinaitė) po ilgos sunkios ligos mirė š. m. rugsėjo 24 d. Spring Hill, FL ligoninėje. Prieš aštuonerius metus Adelė su vyru Antanu persikėlė iš Jamaica, NY, pastoviam apsigyvenimui į Spring Hill, FL. Adelė buvo mokytoja, daugelį metų mokytoja Nassau County pradžios mokyklose. Buvo gimusi 1930 m. Brooklyne, NY, labai linksmo būdo, draugiška, maloni. Priklausė Nassau Teachers Association, Lietuvių Bendruomenei, buvo Lietuvos Vyčių veikėja, dalyvaudavo kaip aktorė ju vaidinimuose, giedojo Apreiškimo parapijos chore Brooklyne. Priklausė st. Frances Cabrini parapijai Spring Hills, FL. Nuliūdime liko vyras Antanas Grig-Grigaliūnas ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje. Buvo pašarvota Pinecrest Funeral Chapel. Rugsėjo 27 d., po

Adelė M. Grig-Grigaliūnienė mišių St. Frances Cabrini bažnyčioje, palaikai buvo sudeginti. Apreiškimo parapijos nariai užprašė mišias už velionę, kurios bus aukojamos lapkričio 11 d. 10 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne.

Lietuviai Europoje labiausiai linkę į savižudybę

(atkelta iš Isl.)

beviltingas poelgis, nulemtas labai daugelio dvasinių, psichologinių, socialinių, psichopatologinių veiksnių”, - sakė D. Gailienė. Lietuvoje dažniausiai žudosi didmiesčių gyventojai

(53% visų savižudybių). Vyrų nusižudo 5 kartus daugiau nei moterų. 2000 m. nusižudė 1,317 vyrų ir 314 moterų. Pagal amžių didžiausios savižudybių rizikos grupė Lietuvoje dabar yra 40-49 metų amžiaus kaimo vyrai. Moterų didžiausios rizikos grupė yra 40-49 metų mažiau kaimo gyventojos ir vyresnės nei 75 metų miestų ir kaimo moterys.

BNS

Ivairios sporto žinios

Kauno “Žalgirio” krepšininkai ruošiasi naujam sezonui

Kauno “Žalgirio” krepšinio ekipa, kuri šiuo metu yra geriausia Lietuvoje, ruošiasi naujam sezonui vietinėse pirmenybėse ir “Eurolygoje”. Nesenai ji dalyvavo turnyre Ispanijoje, kur užėmė II vietą iš keturių komandų. Rungtynėse dėl trečios vietos “Žalgirio” krepšininkai įveikė Sevilijos ekipą 74:60.

Žalgiriečiams daugiausia taškų pelnė abu amerikiečiai - Keneth Enge - 20 ir Steven Woodbery - 14. Taip pat ir Donatas Slanina pridėjo 11 taškų.

Esama vilčių, kad ateinanči sezoną “Žalgirio” uniformą gali užsivilkti ir geriausias visų laikų Lietuvos krepšininkas Arvydas Sabonis. Atrodo, kad riebeseio kontrakto jam Portlando “Trail Blazers” klubas, kuriame jis žaidė 5 metus, nežada, o kitur jis žaisti nenori.

Be to, Amerikos klubai turi žymiai daugiau rungtynių negu “Žalgiris”, o Lietuvos pirmenybėse, kuomet būtų rungtyniaujama prieš silpnas komandas, Arvydas nepasirodytų aikštelėje.

Kaip žinome, Sabonis yra vienas iš “Žalgirio” klubo, kuriame jis pradėjo savo krepšinio karjerą, savininkų. Taigi jam svarbu, kad šio klu-

Romualdo Kisieliaus paskutinis eilėraštis

Šiandien aš išeinu iš žemės pailsėti,
Šitoj kelionėje pavargsta juk visi...
Mano gyvenimo keliai jau baigė
Ir laukia jau manęs mirtis tamsi.

Keliaudamas per šitą Dievo žemę,
Aš jus visus kelionėj sutikau.
Mano širdis nusilpo ir pavargo kojos
Ir šiandien paskutinį kartą
Jums sudiev sakau.

Man iškasta duobė ir paruoštas jau karstas
Ir aš jau pasiruošęs, kaip matai.
Daugiau eilėraščių aš nerašysiu
Čia mano paskutinį tu skaitai...

Sėkmingas Lietuvos šokėjų pasirodymas

Daug kur pasaulyje vykstančiose sportinių šokių varžybose Lietuvos atstovai sugeba iškovoti prizines vietas. Štai rugsėjo 15 d. Jaltos mieste, Ukrainoje įvykusiose Europos Lotynų Amerikos sportinių šokių taurės varžybose vilniečiai Audrius Kandelis ir Eglė Visockaitė iškovojo II vietą, tuo įrodydami, kad lietuvių šokėjai yra vieni geriausių Europoje, o kai kurie - net ir pasaulyje.

Dėl Ameriką ištikusios nelaimės ir transporto lėktuvais sulaikymo, gerokai pavėluotai gavome laišką iš buvusios garsios šokėjos, dabar trenerės ir teisės kaunitės Jūratės Norvaišienės, kuriame ji rašo apie pasaulio standartinių ir sportinių šokių čempionatą Miami Beach mieste

Floridoje rugsėjo 8 d. Ten dalyvavo dvi lietuvių poros tarp 57 porų iš 33 valstybių.

Kauniečiai Arūnas Bizokas ir Edita Dainiūtė čia užėmė penktąją vietą, o kita pora irgi iš Kauno Donatas Veželis ir Lina Chatkevičiūtė - dešimtają.

Kaip rašo šio pasaulio čempionato teisėja dr. Norvaišienė, pirmoji lietuvių pora galėjo užimti antrąją vietą, nes ji visus geriau už ją pasirodžiusius šokėjus anksčiau yra įveikusi. Iš dalies jų pasirodymas ir nebuvo labai aukšto lygio, todėl, kad šokėjai negalėjo per kelias dienas apsiprasti su laiko pasikeitimu.

Neblogai pasirodė antroji Lietuvos pora Veželis ir Chatkevičiūtė rugsėjo 5 d. ten pat įvykusiose JAV “atvirose” standartinių šokių pirmenybėse. Čia, dalyvaujant daugiau negu 80 porų, lietuvių finale užėmė ketvirtąją vietą, kas dr. Norvaišienės nuomone, yra didelis laimėjimas mažai Lietuvai.

Beje, dr. Jūratė Norvaišienė viešėjo Amerikoje iki rugsėjo 28 d. Rugsėjo 15 d. iš Floridos ji išskrido į Kaliforniją.

Ed. Šulaitis

MIRTIES PRANEŠIMAS

2001 m. rugsėjo 27 d. po sunkios ir ilgos ligos savo namuose New Jersey mirė

ROMUALDAS KISIELIUS

(1932 - 2001)

Palaikai buvo sudeginti

ir žmonos Gražinos bus pervežti į Lietuvą ir perlaidoti Vilniuje.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: darbininkas@hotmail.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Adm.inistr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Spalio 28 d. reikia laikrodžio rodyklę atsukti vieną valandą atgal.

Vysk. Paulius A. Baltakis spalio 27 - 28 d. vyks į Chicago, Karių savanorių "plechavičiukų" sąskrydį.

Adelė Grig-Grigaliūnienė, buvusi newyorkietė, mirė š. m. rugsėjo 24 d. Spring Hill, FL, kur paskutinius aštuoneris metus gyveno. Aprašymas telpa 7-tame šio "Darbininko" numerio puslapyje.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Išpažintys klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 v. v. iki 4:45 v. v. anglų arba lietuvių kalbomis.

Sekantis Lietuvos Vyčių 110 kuopos narių susirinkimas įvyks spalio 28 d., tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Suaugusiųjų įvedimo į krikščionybę kursas yra planuojamas ir šiais metais. Pamo- kos lietuvių kalba prasidės parapijos klebonijoje. Šis kursas tęsis nuo pirmosios advento savaitės iki Velykų laikotarpio vieną kartą per savaitę; pamoka užtrunka apie pusantros valandos. Kas įdomau- jasi šiuo kursu, prašomi skambinti į kleboniją tel. (718) 326-2236 dėl daugiau informacijų.

Vargonų muzikos koncertas-rečitalis įvyks mūsų parapijos bažnyčioje š. m. lapkričio 11 d., 4 val. popiet. Vargonais gros **muzikas Virginijus Barkauskas**. Tai bus džiaugsmo šventė, įsigijus gerus Allen firmos naujus vargonus. Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

BALFo New Yorko skyriaus valdyba (Vitas Katinas, Zigmąs Dičpinigaitis, Antanas Pumputis) spalio pradžioje pradėjo aukų rinkimo vaju. Nariams ir buvusiems aukotojams buvo išsiuntinėti laiškai. Aukus prašome siųsti: United Lithuanian Relief Fund of America, P. O. Box 210081, Woodhaven, NY 11421.

21-sis "Ateities" akademinis savaitgalis įvyks spalio 27-28 d. Ateitininkų namuose Lemonte, IL. Bendra savaitgalio tema - "Tikėjimas". Bus proga išklausti pranešimų, dalyvauti pašnekesiuose apie tikėjimą ir religinių žinių perdavimą vaikams, apie jaunimo tikėjimo padėtį Lietuvoje praityje ir dabar. Bus prisimintas prof. Juozas Eretas, daug pasidarbavęs Lietuvos labui. Ateitininkai ir visuomenė kviečiami dalyvauti.

JAV LB Kultūros Tarybos Premijų šventė įvyks lapkričio 24 d., šeštadienį, Los Angeles mieste. Glkoboja LB Los Angeles apylinkė ir specialus komitetas.

New Yorko lituanistinė Maironio mokykla šiemet švenčia 50 metų sukaktį. Ta proga rengiamas banketas, kuris įvyks lapkričio 17 d., 7 val. vak. Platt-deutsche Parko restorano banketų salėje. Daugiau informacijų bus sekančiame "Darbininke".

Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų Rėmėjų SĄSKRYDIS bus Putname, CT, seselių vienuolyne sekmadienį, spalio 28 d. Šv. mišias aukos (11 val. ryto) ir pamokslą pasakys vienuolyno kapelionas kunigas Tomas Karanauskas. Po pietų bus Naujosios Anglijos rėmėjų posėdis ir savo išpučiais pasidalins ką tik iš Lietuvos grįžusi sesuo M. Bernadeta Matukaitė. Po to bus Mirusiųjų prisiminimas: kapinių lankymas bei paminklų šventinimas ir Mišparai vienuolyno koplyčioje už mirusiųosius. Visi kviečiami. Norint dalyvauti, prašome pranešti tel.: 860-928-7955 iki spalio 22 d.

Tradiciniai Rudens pietūs Aušros Vartų parapijoje (32 Dominick St., New York, NY 10013) įvyks sekmadienį, spalio 21 d., tuojau po 11:15 val. mišių parapijos salėje. Skanus maistas ir atgaiva. Auka - dvidešimt penki doleriai. Vietas galima užsisakyti iš anksto skambinant į kleboniją tel. (212) 255-2648.

Aprėškimo parapijos žinios
Kun. Danielius Jenkevicius-Yenkevich, kurį laiką pagelbėjęs Aprėškimo parapijoje Brooklyne, prieš porą metų buvo perkeltas į East Straudsboung, PA, esančią Šv. Motiejaus parapiją vikaru. O dabar, prieš mėnesį laiko, perkeltas į Aprėškimo parapiją, Kingston, PA, eiti klebono pareigas. Ši bažnyčia yra graži, daug parapijiečių yra lietuvių kilmės. Kun. Yenkevich yra patenkintas nauju paskyrimu; mūsų parapijiečiai linki jam geros sėkmės naujose pareigose.

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga ruošia suvažiavimą ir kviečia lietuvių jaunimą (virš 16 metų) ir lietuviškų organizacijų atstovus gausiai dalyvauti. Suvažiavimas įvyks šeštadienį, lapkričio 24 d. (JAV - Padėkos dienos savaitgalis), Pasaulio Lietuvių Centre, Bočių menėje, Lemont, IL. Suvažiavimo pradžią 1 val. popiet; programa tęsis iki 5 val. popiet. Bus pertrauka užkandžiams. Į klausimus atsakys JAV Lietuvių Jaunimo S-gos pirmininkė Daina Žemaitaitytė:

daina@javlj.com arba dėl daugiau informacijų prašome kreiptis: www.javlj.com. Iki pasimatymo!

Kristina V. Jonušaitė
JAV LJS sekretorė

Petras Vileišis nepriklausomoje Lietuvoje

YVGINTAS BRONIUS ŠIBILSKIS

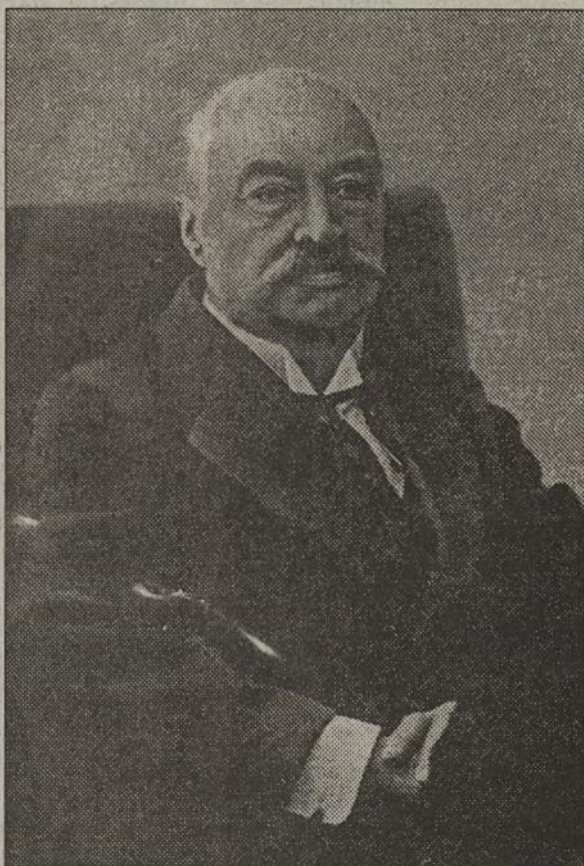
(atkelta iš 3 psl.)

Tokią poziciją kai kas vadino apolitiškumu. Nepriklausomoje Lietuvoje patekęs į aršių ideologinių, partinių varžybų sūkurį, P. Vileišis nebandė prisiliesti nė prie vienos to meto politinės jėgos, nors apie jos turėjo savo nuomonę, neretai kritišką. Dėl to nebuvo palaikytas, negavo paramos savo kultūriniais ir ūkiniais sumanymams įgyvendinti.

Ilgijęs puikų išsilavinimą, sukaupęs didžiulę darbo sudėtingiausiomis klimato ir geografinėmis sąlygomis

patirtį, P. Vileišis buvo žinomiausias Lietuvos inžinierius. Gyvendamas Lietuvoje, pirmiausia tėvynei pasitarnauti norėjo savo profesine veikla. 1924 m. jam konsultuojant Steigiamajam seimui ir Ministrų kabinetui įteikiamas Tėsių apskrities tarybos pareiškimas dėl Šiaulių-Tėsių-Kretingos-Palangos geležinkelio magistralės tiesimo. Jai tiesiti P. Vileišis buvo pasiryžęs įsteigti bendrovę, numatęs jos veiklos principus ir neatidėliotųjų darbų planą. Panašiomis sąlygomis ir būdais norėjo nutiesti ir geležinkelį iš Palangos į Šventąją bei įrengti Šventosios uostą. Planų įgyvendinimas turėjo paspartinti Žemaitijos ir visos Lietuvos ekonominę raidą. Per Užsienio reikalų, Finansų ministerijas bandė išgauti iš Rusijos įstaigų jam priklausančią skolą, gauti Valstybės banko kreditą. Bet nesant susitarimo tarp Lietuvos Respublikos ir Sovietų Rusijos, prarasto uždarbio atgauti nepavyko, todėl projektai nebuvo vykdomi. Tačiau pirmasis projektas nebuvo ilgam užmirštas - jį valdžia įgyvendino dviem etapais: 1924-1926 m. nutiesti Šiaulių-Tėsių, o 1929-1932 m. - Tėsių-Kretingos ruožai. Pastarojo ruožo tiesimu rūpinosi P. Vileišio sūnus - susisiekimo ministras Vytautas Vileišis.

Vienas įdomiausių, kontroversiškiausių P. Vileišio veiklos tarpsnių - dalyvavimas Lietuvos Respublikos vykdomojoje valdžioje. Po K. Griniaus kabineto atsistatydinimo 1922 m. vasario mėn. einantis prezidento pareigas Steigiamojo seimo pirmininkas Aleksandras Stulginskis patvirtino Ernesto Galvanausko sudarytą Ministrų kabinetą. Tai buvo liaudininkams artimas žmogus, Lietuvos delegacijos taikos derybose Briuselyje vadovas, atvirai kaltintas siūlymu priimti P. Himanso projektą, prieš kurį P. Vileišis viešai protestavo. Jo vadovaujamame kabinete P. Vileišiui buvo paskirtas susisiekimo ministro portfelis, perduota griozdiška žinyba, sudaryta iš Geležinkelio, Sauskelių, Vandėnų ir Pašto valdybų. Tik pradėjęs eiti pareigas, P. Vileišis

Petras Vileišis

susidūrė su lietuvių kalbos nemokėjusiais valdininkais, išplitusiu kyšininkavimu. Stengėsi būti ne stoties viršininku, o vadovu, kuris žinybai duoda kryptį, ją prižiūri. Puikiai nusimanydamas apie geležinkelius, greitai suprastavo problemų esmę, sprendimus priimdavo operatyviai, atvirai ir autoritetingai - tuo labai skyrėsi nuo kitų aukštų valdininkų. Tačiau ministru P. Vileišis dirbo tik 4 mėn. ir 19 dienų. Remdamasis Ministro pirmininko E. Galvanausko teikimu einantis prezidento pareigas Steigiamojo seimo pirmininkas A. Stulginskis P. Vileišį atleido jo paties prašymu.

Iš visų, kurie rašė apie P. Vileišį, tik Antanas Kučys savo knygoje „Trijų brolių darbai tautai“ (Chicago, 1993 m.) pastarąjį faktą vadino paties P. Vileišio apsisprendimu, paskatintu perlėg sudėtingų pareigų ir menkos sveikatos. O Jonas Aničas, Jonas Petronis, sukaupę ir išanalizavę vertingą medžiagą, skiria oficialųjį, atsispindėjusį ELTOS pranešimuose, ir paties P. Vileišio požiūrius. Pagal oficialiąją versiją atleidimą lėmė P. Vileišio sveikatos būklė ir nesugebėjimas orientuotis naujomis nepriklausomos Lietuvos sąlygomis. Čia omenyje turėti tai, kad per P. Vileišio žmonos vardines surengtoje darboje dalyvavo Lietuvai priešiškos valstybės atstovai - pirmasis Lenkijos pasiuntinys Berlyne sekretorius Gavronskis. Šis politinis netaktas neva sukėlęs kitų valstybių atstovų spėlionių, abejonių, paklausimų.

Pasak P. Vileišio, konfliktas su Ministrų kabinetu kilo ne dėl jo silpnos sveikatos, o dėl teikimo atleisti premjero globojamą viceministrą Silvestrą Grinkevičių, aplaidžių darbų padariusį nuostolių valstybei. Iš tiesų, 1922 m. pavasarį Kauno apygardos teismas pastarąjį pripažino kaltu padariusį valstybei 700 tūkst. auksinių nuostolių ir nubaudė 75 tūkst. auksinių bei 7 paromis arešto. O Gavronskio epizodas P. Vileišiui buvo mažareikšmis nekviesto pažįstamo asmens apsilankymas jo namuose.

Vertinant P. Vileišio konfliktą su Ministrų kabinetu plačiau, būtina pripažinti ir jo senyvą amžių, ir ligą, ir tam tikrą atitrūkumą nuo tuometinio gyvenimo bei nenorą paisyti žaidimo taisyklių. Antra vertus, nevalia pamiršti ir to fakto, kad daug buvo išlikę senojo carinio režimo apnašų - jaunos valstybės biurokratams nebuvo svetimas sumaterialėjimas, egoizmas, nesveikas karjerizmas, daug kur vyravo troški atmosfera. Pasak Antano Jakšto-Dambrausko, patriotas, idealistas P. Vileišis naujos kartos veikėjams turėjo atrodyti senas nesugyvenamas užsispyrėlis. Kazys Puida P. Vileišio mirties dieną „Lietuvyje“ paskelbtame straipsnyje „Prie didžiojo kapo“ rašė: „Būdamas per didelis, per stambus ir per šviesus asmuo, jis negalėjo sutilpti ir prisitaikinti naujai pokarinio iškrikimo etikai. Su naujos pokarinio pobūdžio etikos karjeristais, su žmonėmis, kuriems asmens klausimai bei ambicijos buvo vyriausi visokių pastangų akstinai, jis negalėjo nei sutapti, nei sugyventi. Pasitraukė iš Susisiekimo ministerio vietos skaudžiai užgautas ir dar skaudžiau nusivylęs tais žmonėmis, kurių rankose tada buvo valstybės valdymas ir jos likimas“.

Petrą Vileišį reabilitavo visuomenė, o vyriausybė, norėdama sušvelninti nuoskaudą, iki gyvos galvos jam paskyrė pensiją, patvirtino Susisiekimo ministerijos Inžinierių tarybos pirmininku su solidžia alga, išsprendusi materialinio aprūpinimo senatvėje problemą. Šias pareigas P. Vileišis ėjo iki pat mirties Palangoje 1926 m. rugpjūčio 12 d. Iš Lietuvos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto P. Vileišis sulaukė Lietuvių literatūros garbės daktaro vardo, iš Technikos fakulteto - garbės daktaro inžinieriaus vardo, buvo išrinktas Lietuvos inžinierių technikų draugijos garbės pirmininku, studentų tautininkų korporacijos „Neo-Lithuania“ garbės nariu. Vadovavo Karo muziejaus rūmams statyti komitetui, parinko jiems vietą Vienių aikštėje. Petrui Vileišiui - labiausiai nusipelnusiam Europos lietuviui - buvo suteikta garbė paskambinti Karo muziejaus bokšte pakabintu Laisvės varpu, kurį Lietuvai padovanojo Amerikos lietuviai. 1939 m. muziejaus sodelyje greita kitų įžymių lietuvių tautos veikėjų buvo pastatytas ir P. Vileišio biustas, o Pasvalyje iškilo Vincio Grybo sukurta tautos žadintojo skulptūra.

Per palyginti trumpą gyvenimo nepriklausomoje Lietuvoje tarpsnį P. Vileišis nesišalino nuo aktyvios veiklos, bandė integruotis į naująjį krašto gyvenimą, jam skirti savo žinias, sugebėjimus, patirtį. Tačiau iš praeities atsineštosios pozityvistinės švietėjiškos nuostatos jau nebeatitiko to meto uždavinių. Tad P. Vileišis, kaip ir kiti išsivadavimo judėjimo vadovai, netruko atsidurti politinio, kultūrinio gyvenimo nuošalyje. Garbingi vardai, apdovanojimai buvo jaunų dienų darbų ir žygių įvertinimas, aureolė, kuri pelnytai gaubė ligotos senatvės dienas.

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cnt. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPPOINT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPPOINT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 ir val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, auکوjo:

Genė ir Antanas Vasiliauskai, Coer D'Alene, ID, auکوjo 45 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

SIŪLOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeimininkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 ol. savaitėi. Galima gyventi šeimose. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joanai (71) 894-1352. (sk.).

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali slaugyti ligonį, šeimininkauti, tvarkyti namus. Norėtų gyventi šeimose ir dirbti bent 6 dienas savaitę. Skambinti (203) 637-3772. (sk.).

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, spalio 20 d.**, nuo 12 iki 1 val. p.p. Kultūros židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.

"Vilties" siuntinių agentūra vėl priims siuntinius į Lietuvą sekmadienį, **spalio 27 d. nuo 1 iki 3 val. popiet**. "Darbininko" patalpose, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Mūsų atstovas New Yorke yra **Algis Jankauskas**, tel. 718 849-2260. Dėl daugiau informacijų skambinti (617) 269-4455. (sk.)

Lietuvis, gyvenantis Hiram, ME, -- ieško darbininkų miško darbams (pastovus darbas). Pradinis atlyginimas 6 dol. ir val. Reikalingas darbo leidimas. Duodama gyvenvietė. Gali būti šeima.

-- **siūlo gražioje poilsio vietoje praleisti atostogas**. Galima medžioti.

-- **parduoda žemės sklypus** namų statybai. Galima pirkti ir didesnius sklypus.

-- **daugiau informacijų** gausite paskambinę tel. (207) 625-4758. (sk.).

Visi nuoširdžiai kviečiami į mūsų parapijiečių džiaugsmo šventę, įsigijus bažnyčioje naujus vargonus. Ta proga vyks

DEDIKACIJOS REČITALIS

vargonais gros muz. VIRGINIJUS BARKAUSKAS sekmadienį, lapkričio 11 d., 4 val. popiet V. Atsimainymo bažnyčioje 64-15 Perry Avenue (Msgr. Frank Bulovas Ave.) Maspeth, NY

Auka 15 dol.
Po koncerto - vaišės salėje

Kleb. kun. James T. Rooney
Vik. kun. Vytautas Volertas

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga skiria "Darbininkui" 50 dol. auką. Dėkojame Jums už nuolatine paramą taip kruopščiai skelbiant lietuviško jaunimo veiklą bei užsimojimus. Lietuviška žiniasklaida yra labai didelė pagalba palaikant ryšius su išsisklaidžiusiu jaunimu. Nors ir

kukli mūsų auka, tikimės kad bent kiek padės padengti Jūsų išlaidas.

Su geriausiais linkėjimais,
Kristina V. Jonušaitė
JAV LJS-gos sekretorė

Nuoširdžiai dėkojame JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungai ir sekretorei K. V. Jonušaitė už auką ir mūsų pastangų įvertinimą.

NAUJOVĖ NEW YORKE: kelių rūšių juoda duona, taip pat baltesnė plikyta, importuota iš Lietuvos, gaunama: Baltic Star Food Production parduvėje, 87-18 112th St., Richmond Hill, NY 11418. Tel. (718) 846-9094. Parduotuvė atidaryta 7 dienas savaitėje. (sk.)